

VGAN

Vereniging van Gepensioneerden AkzoNobel

**Uitnodiging Algemene
Vergadering 2023**

**Het Zoutmuseum in
Delden**

De beste zorg voor u...

Museum Hoekse Waard

8,73% indexering

4e kwartaal 2022

COLOFON

VGAN Magazine

Nummer 33, december 2022

Bestuur:

Gerard van Stein - Voorzitter	06 2241 7037
Bas van den Engel - Penningmeester	06 5241 7521
Otto Bielars - Secretaris	06 5354 4349
Yolanda Bakkum-Boer	06 22994234
André van Swieten	06 3734 4502
Lex Mulder	06 2413 8126
Ad Stoop	06 5121 3104
Jan Willem Rossing	06 5100 8349

LET OP NIEUW ADRES!

VGAN

Postbus 1
3645 ZJ Vinkeveen
email: ledenadministratie@vgan.nl
telefoon: 06 1972 8801
www.vgan.nl
IBAN nummer: NL35 RABO 0102242372
t.n.v. VGAN te Arnhem

Drukker:

Editoo B.V.
Schaapsdrift 49
6824 GP Arnhem

Vrijwaringsclausule/disclaimer

De informatie op de website of in enige publicatie van de VGAN is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Onjuistheden en onvolledigheden zijn echter niet altijd uit te sluiten en u dient dan ook niet zonder meer uit te gaan van de juistheid en volledigheid van de informatie op de website of in de publicaties. De VGAN kan geen aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade ten gevolge van het gebruik van de informatie op de website of in de publicaties. De informatie verstrekt op deze website of in de publicaties mag niet gekopieerd of verspreid worden zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de VGAN.

Opgelet: Wijzigingen in uw persoonlijke situatie?

Bestanden van het AkzoNobel Pensioen- fonds en die van VGAN zijn niet aan elkaar gekoppeld. Een wijziging van postadres, e-mailadres, bankrekening- nummer of het beëindigen of stopzetten van het lidmaatschap dient dus apart aan de VGAN- ledenadministratie te worden doorgegeven.

**Gelieve dit schriftelijk te doen
(VGAN, Postbus 1, 3645 ZJ Vinkeveen) of per
e-mail (ledenadministratie@vgan.nl).**

Foto's Art Foundation : Debbie Smith/Yolanda Bakkum

VGAN

Vereniging van Gepensioneerden AkzoNobel

Inhoud

- 4 Van de Voorzitter**
- 5 Ex-tra**
- 6 De beste zorg voor u**
- 7 Van de Pensioencommissie**
- 8 Art Foundation**
- 9 Kijken naar kunst**
- 11 Van ons Pensioenfonds**
- 12 Met hoeveel risico beleggen?**
- 13 Sudoku**
Wat doet die nu? Jaap van Orden
- 15 VGAN-Ledenvoordeel "Achter de schermen"**
- 17 AkzoNobel News**
- 20 Hoe is het daar nu? Sassenheim**
- 22 Museum Hoekse Waard**
- 23 Gezonde voeding**
Recept erwtensoep
- 25 Woningen voor ouderen**
- 27 De medische volmacht - DWR Notarissen**
- 29 VGAN werkt samen met Zilveren Kruis aan uw gezondheid**
- 31 Het Zoutmuseum in Delden**
- 34 Ontdek je plekje**
- 35 Uitnodiging Algemene Vergadering 19 april 2023**
- 36 Wintergedicht**

Voorwoord van de redactie

Alweer kwartaal vier, de tijd vliegt aan ons voorbij.

De redactie heeft zich weer het hoofd gebroken over hoe een aantrekkelijk magazine in elkaar te zetten.

Over het algemeen lukt dat goed maar de ene valt nu eenmaal beter uit dan de andere.

Zo'n vierde kwartaal magazine komt altijd binnen in de tijd van Sinterklaas en Kerst, van donkere dagen en toch veel (energiezuinige) lichtjes.

De redactie hoopt dat dit magazine zo'n lichtpuntje mag zijn en het is voor de lezers nog zeer energiezuinig ook!

Van de Voorzitter

Voor u ligt het VGAN Magazine van het vierde kwartaal van het jaar 2022. Daarin veel informatie onder andere over de voortgang van de invoering van het nieuwe pensioenstelsel.

De VGAN-pensioencommissie heeft veel tijd gestoken in het begrijpen van wat het betekent dat de sociale partners een voorlopige keuze voor de zogenaamde flexibele regeling gemaakt hebben en te kennen gegeven hebben dat ze naar dit nieuwe systeem willen invaren.

Er zijn een aantal duidelijke verschillen met de alternatieve "solidaire regeling". Bij de flexibele regeling hoeft er geen zogenaamde solidariteitsreserve van maximaal 15% van het vermogen aangehouden te worden. Dit heeft als voordeel dat iedereen er bij de overgang meer bij krijgt dan bij de solidaire regeling.

Echter de buffer in de solidaire regeling zorgt ervoor dat zowel in goede als slechte tijden er wel nog verhogingen kunnen plaats vinden, en omdat het totale kapitaal van zowel jong als oud samen belegd wordt, met een hoger percentage aandelen, is de kans op een hoger rendement reëel.

In de flexibele regeling wordt het geld van de gepensioneerden apart belegd met een lager risicoprofiel. Daardoor is de kans kleiner dat er na het invaren nog een verhoging komt.

Om de kans voor jongere gepensioneerden op een verhoging te verbeteren heeft onze pensioencommissie voorgesteld aan de sociale partners, die volgens de nieuwe wet het voorstel naar het pensioenfonds moeten maken, om de gepensioneerden in twee groepen op te splitsen.

De ene groep van 67 tot en met 77 met iets meer aandelen in het pakket en de oudere groep boven de 77 met obligaties in het pakket voor een stabiele uitkering.

Uit het risico-onderzoek dat in opdracht van het pensioenfonds APF is uitgevoerd en verderop in dit Magazine door APF wordt toegelicht, kwam naar voren dat we als gepensioneerden heel behoudend zijn in het nemen van risico's. Dat kan ik heel goed begrijpen want het is je inkomen waar je mee speelt.

Wat iedereen natuurlijk bedoelt is dat men niet wil dat het pensioen naar beneden gaat en het liefst dat er ieder jaar geïndexeerd gaat worden. Dat is wat jarenlang in de praktijk de norm is geweest totdat de rente ging dalen.

Met dit nieuwe systeem is het eenmalig de pot verdelen en dan maar hopen dat beleggen voldoende rendement gaat opleveren.

Het lijkt er wél op dat het invaren en later toekennen van rendementen eenvoudiger zal zijn in het flexibele systeem dan in het solidaire systeem maar berekeningen moeten

dat echter nog wel aantonen.

De VGAN-pensioencommissie heeft ook duidelijk aan de sociale partners en aan het APF laten weten dat indexeren en mogelijke inhaalindexaties nu de hoogste prioriteit zouden moeten krijgen in het belang van alle deelnemers.

De nu toegekende indexatie over 2022 van 8,73 % is natuurlijk beter dan we in jaren gewend zijn geweest, maar in vergelijking met sommige andere fondsen toch ook wel weer behoudend.

Lex Mulder gaat verder in dit Magazine op de achtergronden hiervan in.

Naast al deze technische pensioenonderwerpen zijn er natuurlijk ook andere en gezellige dingen te lezen in dit Magazine.

Zo vindt u een bijzonder interview dat Peter van der Knaap en ik hadden met Mirjam van der Poel de persoonlijk assistent van de Site en Operations Director van Sassenheim. Mirjam is zelfs veel meer dan dat. Zij is de facility manager, de Haarlemmer Olie, die alles coördineert tussen contractors en de eigen AkzoNobel organisatie.

Bas had verder een bijzonder leuk weerzien met Jaap van Orden. Jaap (Mister Export) is decennialang verantwoordelijk geweest voor de Exportafdeling van Sikkens.

En ook heeft Gerhard Setz een mooi artikel gemaakt over het zoutmuseum in Delden. Als u een keer in de buurt bent, het is het bezichtigen waard!

Naast de artikelen over wonen en welzijn en de bijdrage van onze notaris vindt u in dit Magazine ook al de aankondiging van de Algemene Vergadering die op 19 april 2023 bij AkzoNobel gehouden zal worden.

Reserveer die middag in uw agenda!

Ik wens u gezellige feestdagen, een goede jaarwisseling en natuurlijk veel leesplezier!

Hartelijke groet
Gerard van Stein
Voorzitter

We bereiden ons weer allemaal voor op de donkere dagen voor Kerst en dan "als de dagen gaan lengen, gaat de winter strengen" zeiden we vroeger. Sinds de klimaatopwarming zijn strenge winters echter een zeldzaamheid geworden. Dat is met de huidige energieprijzen maar goed ook!

Voor sommige mensen zijn die donkere dagen heel vervelend omdat ze alleen zijn en een beperkt sociaal vangnet hebben. Voor vele anderen is het gelukkig ook een tijd om naar uit te kijken.

Sinterklaas voor wie dat viert met kinderen en/of kleinkinderen en vooral Kerstmis en de jaarwisseling met warmte, gezelligheid, lichtjes en genieten van elkaars nabijheid. Gelukkig nieuwjaar zeggen we daarna.

In deze tijd moeten daar natuurlijk wel kanttekeningen bij gezet worden, want bij een hoge inflatie en vooral torenhoge energieprijzen moeten veel mensen voorzichtig zijn.

Met de uitgaven, met de lichtjes en met alles.

Gelukkig voor ons gepensioneerden gaat in ieder geval de AOW flink omhoog en ook doet het pensioenfonds ook nog een stevige duit in het zakje.

Niet dat die extra's ook echt extra's zijn, we hebben al zoveel koopkracht ingeleverd dat we blij mogen zijn dat er nu in ieder geval een zekere compensatie komt.

Desalniettemin zijn veel mensen vindingrijk en weten het hoe dan ook wel gezellig te maken. En ook de eerdergenoemde mensen die alleen zijn en een beperkt sociaal vangnet hebben, worden ook nog wel eens verrast met

aandacht. Iedereen kent wel een of meer van zulke mensen dus wellicht verrassen ook veel van onze lezers die mensen met een attentie en/of wat aandacht.

Dat is hard nodig ook, want de wereld van vandaag begint een onvriendelijk oord te worden. Ik heb heel veel medelijden met die arme mensen in Oekraïne die de winter door moeten zien te komen zonder basale voorzieningen of in ieder geval met te weinig. Maar ook met soldaten die zonder dat vaak zelf echt te willen in een zinloos gevecht zijn getrokken met eigenlijk alleen maar verliezers. Dat geldt overigens voor meer oorlogsgebieden helaas.

Maar ik wens ú allen vooral warmte en licht, gezelligheid, aandacht en vooral gezondheid! En bovenal vrede.....

De beste zorg voor u...

**Welke zorg u ook krijgt:
Vaak is er meer mogelijk
dan u denkt.
Gelukkig hoeft u niet alles
zelf uit te zoeken.**

**U kunt terecht bij de Zorgcoach van
Zilveren Kruis.**

De Zorgcoach begeleidt u bij het aanvragen en regelen van zorg.

Bekijk samen welke zorg bij u past.

De Zorgcoaches beantwoorden uw vragen over zorg

Naar welk ziekenhuis kunt u het beste gaan? Hoe vraagt u thuiszorg aan voor uzelf of uw naasten? Hoe bent u sneller aan de beurt bij een medisch specialist? En dit natuurlijk het liefst met één telefoontje. De Zorgcoach van Zilveren Kruis geeft advies en wijst u de weg naar de juiste zorgverlener. Kortom: één plek voor al uw zorgvragen. U kunt bij uw Zorgcoach terecht met vragen over de volgende onderwerpen:

Wachlijstbemiddeling

Moet u lang wachten op een behandeling? Of op een eerste afspraak bij de specialist?

De Zorgcoach kijkt of en waar u sneller geholpen kan worden.

Ziekenhuizen vergelijken

Wilt u weten welk ziekenhuis de beste zorg biedt voor uw aandoening? De Zorgcoach kan voor bepaalde aandoeningen ziekenhuizen én behandelingen vergelijken.

Second opinion

Bent u onder behandeling bij een arts? En wilt u graag de mening van een andere specialist? Een second opinion is een oordeel van een andere arts dan de arts die u behandelt. De Zorgcoach vertelt u de opties en mogelijkheden. U heeft wel een verwijzing nodig voor een second opinion.

Eerstelijnsverblijf

Kunt u om een medische reden even niet thuis wonen? Dan kunt u tijdelijk herstellen in een eerstelijnsverblijf (Elv). De Zorgcoach kan u informeren over de mogelijkheden en helpen met het vinden van een eerstelijnsverblijf.

Persoonsgebonden budget

Heeft u een persoonsgebonden budget (pgb)? Dan koopt u zelf uw zorg in. De Zorgcoach kan uitleg geven over wat een pgb inhoudt en meedenken wat past bij uw situatie. Als uw pgb-aanvraag wordt afgewezen, kan de Zorgcoach een geschikte thuiszorgorganisatie vinden.

Wijkverpleging

Heeft u thuis verpleging of verzorging nodig? De Zorgcoach denkt met u mee. De Zorgcoach kan u ook helpen met het vinden van een wijkverpleegkundige.

Hulp aan huis

Na een ingreep in het ziekenhuis moet u het vaak nog even rustig aan doen. Dan is hulp aan huis erg welkom. Als u een aanvullende verzekering heeft van Zilveren Kruis, kan de Zorgcoach u hier budget voor geven.

Mantelzorg

Zorgt u voor iemand, bijvoorbeeld een vriend of buurman? Dan bent u één van de ongeveer vier miljoen mantelzorgers in Nederland. De Zorgcoach weet wat u vergoed krijgt en denkt met u mee.

Geestelijke gezondheidszorg (GGZ)

Veel mensen hebben weleens psychische klachten. Bespreek uw klachten met uw huisarts. De huisarts kan lichte klachten behandelen. Als het nodig is verwijst de huisarts u door naar een GGZ zorgverlener. De Zorgcoach helpt u graag u bij het vinden van een geschikte GGZ zorgverlener.

Wilt u meer weten of heeft u een vraag?

Bel dan met de Zorgcoach via **(071) 364 02 80** of kijk op **www.zk.nl/zorgcoach**

Van de Pensioencommissie

door Lex Mulder

Het jaar loopt alweer ten einde en onduidelijkheid over het nieuwe pensioenstelsel blijft helaas nog steeds bestaan.

De Tweede Kamer heeft al de nodige uren besteed aan dit zeer complexe wetsontwerp en langzaamaan wordt het ook de Kamer duidelijk dat dit een megaoperatie gaat worden die niet van risico's ontbloot is.

Ons pensioenfonds is er dan ook al geruime tijd mee aan het werk en de voorlopige planning is om op 1 januari 2025 over te gaan op het nieuwe stelsel. Voor die tijd moet er echter nog wel heel veel gebeuren.

Zoals u heeft kunnen lezen gaan de sociale partners - werkgevers en werknemers - bepalen welke variant van het nieuwe stelsel ingevoerd gaat worden, dat wordt naar het zich laat aanzien het zogenaamde flexibele contract, maar daarover later meer.

Het bestuur van ons pensioenfonds moet bij dit alles bepalen of de overgang naar het nieuwe contract evenwichtig gebeurt. Met andere woorden, zijn de belangen van alle betrokken partijen als actieven, gepensioneerden en slapers voldoende meegenomen en afgewogen in de besluiten?

Wij zijn een zogenaamd "grijs fonds" - wij hebben relatief heel veel gepensioneerden - dus moeten onze belangen in die evenwichtigheid meegenomen worden. Daarbij is van belang dat we weten wie ons in dat proces "vertegenwoordigen", namens ons zijn voorgedragen of gekozen om hier een rol in te spelen.

Binnen het fonds hebben we het bestuurslid dat door de gepensioneerden uit het VO voorgedragen is voor dat bestuur.

Vervolgens is er het verantwoordingorgaan (VO) dat, zonder last of ruggespraak, adviseert over deze kwestie. Zelfs in dit geval zodanig, dat wanneer ook maar een van de twee geledingen in het VO (deelnemers of gepensioneerden) een negatief advies geeft, de beslissende en uitvoerende partijen opnieuw in overleg moeten en de geuite bezwaren moeten behandelen en in de afwegingen verder betrekken.

Tenslotte zijn wij er, de vereniging van gepensioneerden - VGAN -, die bij dit alles in de Wet Toekomst Pensioenen een zogenaamd "hoorrecht" toebedeeld heeft gekregen.

Overleg tussen werkgevers en vakbonden met inbreng van de mening van VGAN moet uiteindelijk leiden tot een besluit om te komen tot het zogenaamde invaren. Waarbij u "invaren" moet begrijpen als het verdelen van het pensioenvermogen in kleine individuele potjes. Het fonds maakt vervolgens een transitieplan.

Hoe dit transitieplan eruit gaat zien is nog niet duidelijk, daarvoor zijn er nog te veel onduidelijkheden. Zo is nog niet bekend hoe de genoemde verdeling naar individuele pensioenpotjes precies zal gaan gebeuren.

Positief bij dit alles is wel dat de bij onze besprekingen betrokken partijen open en constructief zijn. VGAN neemt daarom ook actief deel aan voorlichtingsbijeenkomsten en studiedagen over de facetten die bij dit proces een rol spelen. Veel ondersteuning wordt ook gekregen vanuit de Koepel Gepensioneerden die regelmatig acties onder-

neemt met de zuster-senioren organisaties om onze belangen onder de aandacht te brengen van de vertegenwoordigers in de Eerste en Tweede Kamer.

Een gevolg van dit alles is, dat besloten is om het omvangrijke Wetvoorstel Toekomst Pensioenen nu per wetsartikel in de Tweede Kamer te gaan behandelen.

Een verstandige beslissing gezien de complexiteit van deze wet.

Uiteraard houden wij u via ons magazine en/of via onze nieuwsbrief op de hoogte van de verdere ontwikkelingen.

Maar onze aandacht - in de komende besprekingen zal gefocust blijven op:

1. Veranderde beleggingsperspectief voor de senioren:

De verdeling van de beleggingsresultaten gaat, na invoering van de Wet Toekomst Pensioenen, volgens verdeelsleutels. Deze verdeelsleutels zijn gebaseerd op leeftijdsgroepen (zo genoemde cohorten) en hebben te maken met de hoeveelheid risico die een leeftijdsgroep zou mogen nemen.

Het gaat mogelijk een probleem worden wanneer senioren geen toegang meer zouden hebben tot beleggingsvormen met een hoger rendement vanwege de verdeling in deze leeftijdscohorten.

De jongeren hebben uiteraard een langere beleggingshorizon, en kunnen dus meer risico nemen dan de ouderen. Met andere woorden de kans op toekomstige indexatie na overgang op het nieuwe stelsel is veel minder duidelijk dan het wetsontwerp suggereert.

2. (Inhaal) - indexatie: de afgelopen jaren hebben wij te veel koopkracht ingeleverd.

Over dit jaar - 2022 - hebben een groot aantal fondsen al een ruime indexatie per 1 januari 2023 aangekondigd. Wanneer u dit magazine thuisbezorgd krijgt, is inmiddels bekend geworden dat onze pensioenen per 1 januari 2023 met 8,73% zullen worden verhoogd. De Voorzitter heeft daarover in zijn voorwoord ook al iets gezegd. We hadden gehoopt op meer maar het is in vergelijking met de afgelopen jaren natuurlijk wel een substantiële verhoging.

Tot slot wensen wij u - als pensioencommissie - een voor spoedig en bovenal gezond 2023 toe en hopen met u dat wij komend jaar uitzicht mogen krijgen op een daadwerkelijk **KOOPKRACHTIG** pensioen.

Art Foundation

Door Lex Mulder

VGAN - leden genieten opnieuw van hedendaagse, moderne kunst bij AkzoNobel

Dinsdag 25 en donderdag 27 oktober waren alweer de laatste mogelijkheden om met de VGAN een rondleiding mee te maken langs de imposante tentoonstelling "Your Eyes " in het hoofdkantoor van AkzoNobel in Amsterdam. Deze tentoonstelling ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de AkzoNobel Art Foundation, biedt een breed scala van prachtige internationale kunst van hedendaagse kunstenaars.

Opnieuw werden de bezoekers bij de hand genomen door deskundige en enthousiaste rondleidsters, die met hun uitleg een extra dimensie toevoegde aan hetgeen de deelnemers al zelf konden ervaren.

De achtergronden bij de kunstwerken en de gebruikte technieken zijn dingen, die je als bezoeker onvoldoende weet of eenvoudig niet kunt onderkennen. Dankzij de uitleg gaat een kunstwerk meer betekenen en zie je deelnemers er nog eens naar terug lopen en de discussie aangaan met de rondleiders.

Kortom het werd een interactieve leerzame middag, die ook deze twee keer weer heel erg op prijs werd gesteld. Zo konden wij opmaken uit de vele positieve reacties die wij na afloop mochten ontvangen.

Concluderend kunnen we stellen dat Hester Alberdinck Thijm en haar team een prachtige, indrukwekkende en aansprekende tentoonstelling hebben neergezet, die meer dan de moeite waard is om te bezoeken of om nog eens een tweede keer te gaan bekijken. Want ook wanneer je meerdere keren deze tentoonstelling bezoekt, je ziet iedere keer toch weer iets nieuws zo weet ik uit eigen ervaring.

Mocht u nu niet in de gelegenheid geweest zijn op de door VGAN voorgestelde dagen een bezoek te brengen aan deze tentoonstelling, dan kunt u natuurlijk altijd nog op eigen gelegenheid een bezoek brengen aan het hoofdkantoor van AkzoNobel aan de Christiaan Neefestraat in Amsterdam.

De tentoonstelling is ook de eerste maanden van 2023 nog te zien en is vrij toegankelijk op de begane grond .

Wat VGAN betreft houden wij nauw contact met de Art Foundation en wanneer er in de loop van 2023 een nieuwe tentoonstelling op de planning staat, zullen wij u hierover zeker informeren en hopen wij opnieuw samen met de Art Foundation een paar excursies hiernaartoe te organiseren.

Kijken naar kunst

"Uit de kunst" AkzoNobel Art Foundation

Dit jaar heeft VGAN voor haar leden de AkzoNobel Art Foundation bereid gevonden een korte introductie tot haar verzameling te geven tijdens een drietal door het team van Hester Alberdingk Thijm verzorgde rondleidingen op het AkzoNobel Hoofdkantoor in Amsterdam ter gelegenheid van de tentoonstelling "All Eyes".

Deze geanimeerde bijeenkomsten vielen erg in de smaak zowel bij dat team als bij de deelnemers en het gevoel leefde dat er volop aanleiding was deze kunstcollectie verder onder de aandacht van onze gepensioneerden te brengen.

VGAN wordt nu in de gelegenheid gesteld om dit te doen en daar maken we graag gebruik van.

Als eerste in deze serie wordt een kunstwerk nader toegelicht dat velen van u zich nog zullen herinneren wanneer zij in het hoofdkantoor destijds Arnhem binnenkwamen: *Man met gorilla*

Hand in hand

Man met gorilla (1997) is een kunstwerk van "wawahout", gemaakt in 1957 en is van de hand van de Duitse kunstenaar en beeldhouwer Stephan Balkenhol.

Het valt op dat de man en de gorilla beide uit hetzelfde hout zijn gesneden. De sculptuur heeft een vriendelijke uitstraling en verwelkomde gasten en (nieuwe) medewerkers van Akzo Nobel.

Verbondenheid en vriendschap

Man met gorilla is een dubbelportret van een man en een aap, slechts enkele tientallen centimeters hoog. Aan de ene kant levend en echt, anderzijds is het gewoon hout dat men ziet, zo grof gebeiteld dat de beelden wat 'harig' aandoen door de losgeschoten houtvezels.

Het mannetje naast de gorilla is onopvallend gekleed. Balkenhol maakt bijna altijd mensfiguren met simpele kleren. Hiervoor gebruikt hij pigmenten in eenvoudige kleuren, evenals voor haren, ogen en mond.

Ook de uitdrukking in de twee gezichten is neutraal. De houten beelden van Stephan Balkenhol zijn helemaal mens, maar zonder identiteit, zonder de toeters en bellen uit het dagelijkse leven; mode, werk, afkomst, status, functie, omgeving, bezigheden. Deze aspecten maken dat de beelden van Balkenhol leeg zijn of zoals hij zelf zegt: "*Mijn beelden zijn open, de verhalen bedenkt u zelf.*" De figuren in zijn werk zijn anonieme types, geen individuen, maar archetypen. De houding van de figuren die door Balkenhol uit de houten sokkel worden getrokken vertellen het verhaal, hand in hand, dicht naast elkaar. Je voelt verbondenheid en vriendschap, dat maakt dit werk zo spannend binnen de context van de collectie en de statige werkomgeving.

Boomstammen

Als Stephan Balkenhol zijn boomstammen te lijf gaat met een kettingzaag, ziet hij er uit als een houthakker. Hij voert de dikke boomstammen aan vanuit de hele wereld. In 1983 beitelde hij voor het eerst uit een boomstam zijn mensfiguren: een naakte man en vrouw. Vlak daarvoor maakte hij

een foto van een opengespleten boom waarin hij een mensfiguur herkende. In de zestiende eeuw al koos Michelangelo zijn marmerblokken naar de figuren die hij erin zag. Als student en jonge kunstenaar was Stephan Balkenhol leerling en assistent van de Duitse minimal-beeldhouwer Ulrich Rückriem.

Deze abstracte beeldhouwer splijt volgens een geometrisch patroon brokken ruwe steen en hout. Balkenhol wil na decennia van abstractie juist de 'mensen' weer terug in de kunst. Hij is begonnen met te kijken wat er gebeurt als je 'een mens' maakt. Het idee van mensen in de kunst die een verhaal uitbeelden of een boodschap uitdragen wil hij kwijt, "*mijn beelden zijn juist geen sociale commentaren.*"

Pakken

In de mission statement van Akzo Nobel staat de mens centraal en in het beleid van de Akzo Nobel Art Foundation is het mensbeeld dan ook een belangrijk thema voor de kunstcollectie. Het beeld van Balkenhol, een van de vroegste aankopen van de Art Foundation, is een duidelijk voorbeeld. Balkenhol is internationaal een bekende kunstenaar en heeft veel indruk gemaakt door zijn nieuwe benadering van de houtsnij- en beeldhouwkunst. Daarom is dit beeld een aanwinst voor de collectie. Het beeld *Man met gorilla* past heel goed binnen de pakkencultuur van Akzo Nobel. Juist doordat het gelijktijdig onze herkomst niet verloochent.

Van ons Pensioenfonds

Duurzaam beleggen

Als verantwoordelijke belegger streeft Pensioenfonds APF ernaar om het rendement van de portefeuille te verbeteren en om een bijdrage te leveren aan een betere wereld om ons heen. Hoe doen wij dit?

- We hebben een beleid duurzaam beleggen vastgesteld
- Door dialoog met ondernemingen en ons stembeleid als aandeelhouder
- Een aangescherpte aanpak bij de beleggingen rondom klimaatverandering
- Naast controversiële wapens en tabaksproducenten, sluiten wij sterk vervuilende ondernemingen uit.

De laatste jaren zijn de normen voor het beleggen in bedrijven en landen uitgebreid. De problemen in de wereld lossen wij niet alleen op, maar waar wij kunnen dragen wij bij. Natuurlijk houden wij het belang van onze deelnemers, een waardevast pensioen, goed voor ogen

ven om succesvoller te worden door op een veiligere, schonere en meer verantwoorde wijze te werken. Zo zijn ze beter gepositioneerd om met ESG-risico's en -kansen om te gaan.

Nieuwe wetgeving: SFDR

Het doel van Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) is om transparantie te verbeteren en vergelijkbaarheid te verkrijgen inzake ESG informatie. Alle pensioenfondsen moeten deze informatie verschaffen via de website, pensioen 1-2-3 en het jaarverslag.

Recent heeft het bestuur besloten tot Artikel 8, dat bepaalt wat het doel is van de pensioenregeling en uitvoering. De APF-pensioenregeling is aangemerkt als 'product dat ecologische of sociale kenmerken promoot'.

Ook is gekozen voor Artikel 4: pensioenfondsen die de 'belangrijkste ongunstige effecten (PAI) van beleggingsbeslissingen in aanmerking nemen', moeten een verklaring hierover publiceren op hun website. Dat gaat het fonds dus ook binnenkort doen.

De toekomst en duurzaam beleggen

Verantwoord beleggen is 'een benadering die gericht is op het integreren van milieu-, sociale en bestuursfactoren in beleggingsbeslissingen'. Dit om de risico's beter te beheersen en duurzame lange-termijn-rendementen te behalen. Naast financieel rendement telt dus ook het effect op de maatschappij.

Waar verantwoord en duurzaam vooral gaat over het verbeteren van niet-duurzame praktijken, gaat impactbeleggen over het steunen van duurzame projecten. Ofwel "doing no harm" (duurzaam) en "doing good" (impact). Impact beleggers investeren in bedrijven die de intentie hebben om positief bij te dragen aan een beter milieu en/of maatschappij. Ze streven naast een financieel rendement ook een aantoonbaar maatschappelijk rendement na. Zoals het beschikbaar maken van medicatie in ontwikkelingslanden, of met innovaties het milieu minder belasten. Duurzaam beleggen is niet langer een uitzondering maar de regel. Wij als pensioenbelegger en jullie als deelnemer zijn steeds veeleisender ten aanzien van transparantie over hoe het pensioengeld wordt belegd. Meer informatie ook hierover is te lezen op de website op www.pensioenfondsapf.nl/het-pensioenfonds-over-apf/beleggingsbeleid/2-duurzaam-beleggen

Vier pijlers beleggingen

Sinds 2022 hebben wij expliciete doelen meegegeven aan Robeco, de nieuwe manager van de categorie aandelen ontwikkelde markten. De mogelijkheden om af te wijken van de benchmark zijn in dit mandaat beperkt. De duurzaamheidsdoelen zijn het verlagen van de carbon voetafdruk met 50% en een 15% hogere ESG-score dan de benchmark (MSCI World).

Deze aanpak werkt; een kleine afwijking van de benchmark, met een iets beter rendement, betere duurzaamheidskenmerken en lagere kosten. Kortom, een belegging waarbij wij alle vier strategische pijlers van het beleid betrekken: rendement, risico, duurzaamheid en kosten. Vanzelfsprekend moeten de resultaten op lange termijn worden gezien.

Wij geloven in een best-in-class-aanpak waarbij we de ESG-scores van bedrijven gebruiken om te beleggen in de meest duurzame.

Voor wie de term ESG niet kent: het staat letterlijk voor "Environmental, Social and Governmental" anders gezegd: Milieu, Maatschappij en Bestuur.

Dialoog

Het doel van de dialoog over maatschappelijke verantwoordelijkheid, is om bedrijven te stimuleren hun handelen op het gebied van ESG (milieu, maatschappij en goed bestuur) te verbeteren. Dit doet een team van "Columbia Threadneedle" voor ons. De focus ligt op het verbeteren van het rendement op lange termijn. We stimuleren bedrij-

Met hoeveel risico beleggen?

Zo denkt ú er over

(Dit is een vervolg op het artikel in het vorige Magazine)

We krijgen een nieuw pensioenstelsel in Nederland. Dat betekent dat we onze pensioenregeling zullen moeten aanpassen.

Een goed moment om te peilen welke wensen en voorkeuren er leven.

Bijvoorbeeld: hoeveel risico willen we lopen bij het beleggen van pensioengeld?

Hiervoor voerden we een online-onderzoek uit.

APF wil een pensioenregeling bieden die zo goed mogelijk aansluit bij uw wensen en voorkeuren. Een belangrijk onderdeel van het onderzoek ging over de risico's van beleggen. Wilt u veel of weinig risico lopen? Ook vroegen we of u voor de beleggingen meer zelf aan het stuur wilt zitten of het beleggen graag overlaat aan de experts van het pensioenfonds? Dat soort vragen hebben we aan 31.000 deelnemers voorgelegd. Ruim tien procent heeft de vragenlijst ingevuld.

Gewenst risico in relatie tot je pensioen

Voor pensioenfonds is beleggen een must. Deden we dat niet dan zouden pensioenen veel lager uitvallen. Maar beleggen betekent wel een weloverwogen risico lopen. Hoe meer risico, hoe groter de kans op een hoger (maar misschien ook lager) pensioen.

De vraag is hoeveel risico u acceptabel vindt. Uit ons onderzoek blijkt dat vooral jongeren vinden dat we best risicovoller mogen beleggen. Maar voor de meerderheid geldt dat ze liever op safe spelen en de voorkeur geven aan beperkt risico. Ook al kunnen deelnemers in veel gevallen eigenlijk meer financieel risico dragen.

Belangrijkste resultaten:

- > De meerderheid wil dat het pensioenfonds de beleggingen op zich neemt. Een klein deel wil liever zelf beslissen over de beleggingen.
- > De meerderheid wil collectief blijven beleggen, ook in het nieuwe stelsel.
- > Hoe gaan we om met het pensioengeld dat is opgebouwd volgens de 'oude' regels? De meerderheid wil straks één eigen pensioenpot met daarin al het pensioengeld.

> Onze pensioenregeling biedt allerlei keuzemogelijkheden. Vroeger stoppen met werken of juist langer doorgaan vindt de meerderheid daarvan de belangrijkste.

> De gepensioneerden willen een uitkering die zo stabiel mogelijk is.

Bevindingen/conclusies

Het blijkt dat de meerderheid niet voldoende kennis heeft van de risico's die spelen bij pensioen, zoals het lang leven risico en wat een vaste uitkering precies betekent.

Zo zien we de behoefte aan een 'vaste' uitkering én een zo stabiel mogelijke pensioenuitkering in het onderzoek.

Maar zonder beleggingen met een bewust gekozen risico kan een pensioen niet waardevast zijn. Daarvoor leent een variabel pensioen zich, een pensioen dat iets meebeweegt met de beleggingsresultaten. In het nieuwe stelsel biedt pensioenfonds APF dit variabel pensioen aan.

Het fonds is gezond en heeft de afgelopen 50 jaar bewezen te kunnen zorgen voor een goed beheer van het belegde geld, voor een stabiel pensioen.

Bij keuze voor een 100% vast pensioen kunt u in de toekomst bij een verzekeraar terecht. Het is zaak dat wij als fonds goed aan u weten over te brengen dat 'vast' in het nieuwe stelsel eigenlijk een dalend pensioen betekent (er is geen indexatie).

De uitkering blijft steeds gelijk, maar de koopkracht niet.

De uitkomsten helpen ons straks bij het vaststellen van het beleggingsbeleid voor de werkenden (de opbouwfase) en de gepensioneerden (de uitkeringsfase).

Hartelijk dank voor uw deelname!

Bij een sudoku mogen de cijfers 1 t/m 9 in elke rij (horizontaal) elke kolom (verticaal) én in elk dik omrand blok van 3 x 3 hokjes, slechts één keer voorkomen.

U kunt het beste beginnen te zoeken naar een rij, kolom of blok met zo min mogelijk lege vakjes.

De uitdaging is om de sudoku zo snel mogelijk op te lossen.

Een prima hersengymnastiek!

De oplossing staat elders in dit magazine.

7	2		5	9		6		
					6	2		
3							4	
4			3	2				
				8				1
1	3					4		2
			8				5	
2	6					7		
	5				7			

Wat doet die nu?

Jaap van Orden: 'Ik heb (bijna) alles aan Sikkens te danken'

Door Bas van den Engel

Weer op weg naar Sassenheim om een Sikkens man 'in hart en nieren' op te zoeken.

Ik vind Jaap van Orden, met pet op, aan een tafel, verscholen achter de krant: De Telegraaf. 'Niet mijn krant' zegt Jaap, 'ik lees Trouw'.

Jaap woont in Oegstgeest, maar we treffen elkaar (natuurlijk) bij de Van der Valk-locatie in Sassenheim. Jaap was getrouwd met Lied en heeft 2 zoons.

Lied en Jaap zijn 56 jaar bij elkaar geweest. Lied leed vanaf 2017 aan Alzheimer en is in de beginperiode van corona (2020), waarin ze elkaar niet konden ontmoeten, helaas overleden.

Jaap is in 1938 in Apeldoorn geboren en heeft nog 2 zussen. Hij heeft de HBS doorlopen en is daarna, op advies van zijn vader, naar Nyenrode in Breukelen gegaan. Na een interne opleiding van 2 jaar, kwam Sikkens Sassenheim al snel als werkgever in beeld.

Jaap van Orden vertelt: Tijdens de opleiding in Nyenrode zat ik in dezelfde groep als Wim Kok, onze latere minister-president. Zijn naam heb ik een keer ge(mis)bruikt. Op een gegeven moment had ik namelijk moeite om Japan binnen te komen. Men vroeg mij waar ik gestudeerd had en of er belangrijke personen op dat instituut zaten bijvoorbeeld een bekend Nederlands persoon. Nadat ik de naam Wim Kok had genoemd, "was het ijs gebroken en kon ik niet meer stuk".

In 1959 kwam ik bij Sikkens in Sassenheim. Eerst bij Verkoop Industrie, wat ik niet zo spannend vond, maar al snel kon ik naar de Export Afdeling overgeplaatst worden.

Dat was helemaal mijn ding! Het toenmalige management had besloten, dat er meer aandacht aan Export gegeven moest worden.

Ik begon daar als assistent correspondent en in eerste instantie was de focus op Bouwverven gericht met o.a. het product Rubbol AZ als boegbeeld.

Ongeveer midden zestiger jaren kwamen daar de Autoreparatielakken bij.

Ten opzichte van de concurrentie hadden wij een belangrijke technische voorsprong weten te realiseren. Ten eerste was daar Autocryl, een tweecomponenten aflak die veel efficiënter toe te passen was vergeleken met de producten van de concurrenten. In een latere fase kwam daar de ontwikkeling van onze Sikkens kleurenmengmachine bij, waarbij vanuit een vijftiental basiskleuren haast een oneindig aantal kleuren in een handomdraai gemaakt konden worden. Een ruimer aanbod en minder kosten. Ook onze technische voorlichting met training in het CRIC (Car Refinishes Information Center), waar de klanten getraind konden worden in het toepassen van onze producten, was baanbrekend.

In Japan hadden we zelfs een rijdend CRIC: een vrachtauto, die uitgekapt kon worden en zo voldoende ruimte bood om de training te kunnen geven.

De concurrenten holden hijgend achter ons aan. Onze 'verovering van de wereld' begon, na ons succes in Duitsland, in Scandinavië, waarna landen als Engeland, Oostenrijk, Griekenland, Ierland, Portugal en Polen volgden.

Inmiddels hadden we ook eigen vestigingen in o.a. Frankrijk, België, Italië en Spanje. Spoedig gevolgd door onze activiteiten in het Midden-Oosten, Afrika en de Franse overzeese gebieden. Vervolgens kwamen ook het Verre Oosten, Zuid-Amerika in beeld.

De focus en ontwikkeling ging van lokaal, naar regionaal, naar internationaal, naar wereldwijd.

Een fascinerende tijd, waarin ik veel op reis was. Van vliegveld naar vliegveld, waarbij je bij aankomst, soms de koffers zelf uit een grote hoop moest plukken.

Vele weekenden werden in diverse werelddelen doorgebracht. Deze weekenden werden dan vaak gevuld met het verkennen van de omgeving met lokale mensen, waar ik op dat moment was: een prachtige tijd!

Vaak op reis dus, maar het thuisfront had daar gelukkig weinig moeite mee.

Of zoals Lied altijd zei 'Als jij voor het geld zorgt, zorg ik voor de rest'.

Begin tachtiger jaren werd ik Algemeen Export Manager waarbij ik, op een gegeven moment, lid van het Management Team van de Business Unit Car Refinishes werd.

In 1999 had ik er 40 jaar opzitten en kon ik er op 19 januari in dat jaar mee te stoppen, precies de datum waarop ik in 1959 begonnen was.

Toen was het tijd om Lied de wereld te laten zien. We besloten van 'veraf naar dichtbij' te gaan werken. Dus eerst de verre reizen, omdat we nog 'goed ter been' waren en van daaruit via o.a. Afrika en Zuid-Amerika, Midden-Oosten

richting Europa. We zijn in Australië begonnen en zijn geëindigd met wandeltochten in Engeland en Nederland. Na mijn pensionering werd ik al snel gevraagd om vrijwilligers werk te gaan doen. Zo werd ik o.a. voorzitter van de Kerkenraad van de Protestantse Gemeente Oegstgeest, en van de "Vereniging van Eigenaren Hendrik Kraemerpark" en van de "Park en Tuincommissie Hendrik Kraemerpark". Ons appartementencomplex is gelegen in een fraai park van bijna vier hectare met dezelfde naam. We waren daar in 2002 naar toe verhuisd i.v.m. de situatie van mijn vrouw. In het begin, na mijn pensionering, heb ik gedurende een periode van ongeveer 7 jaar wat aan theologische studies gedaan. Dit o.a. via het HOVO (Hoger Onderwijs Voor Ouderen) en de Theologische Faculteit in Leiden.

Ik ben kerkelijk opgevoed en heb me daar gedurende mijn hele leven goed bij thuis gevoeld. Ik wilde echter toch wat meer de diepte ingaan om meer te leren over o.a. de Geschiedenis van het Vroege Christendom, het Jodendom en de Bijbel. Daarnaast boeide mij de wisselwerking tussen mens, maatschappij en geloof.

Schulde er misschien toch een soort dominee in mij? Misschien wel, want ik heb 40 jaar lang uit de 'Sikkens bijbel' mogen prediken.

Ik heb (bijna) alles te danken aan Sikkens.

Mijn vrouw Lied heb ik 'tussen de deken leren kennen'. Een belangrijke klant uit Duitsland, met een groot jacht in de Oostzee, wilde Hollandse wollen deken kopen bij een Leidse Wolfabriek om deze vanuit Nederland mee te nemen. In de fabriek waar we de deken gekocht hebben, stond Lied ons te woord, dat was onze eerste kennismaking waar het niet bij is gebleven.

Dan het huis, dat we van Sikkens in 1964 toegewezen kregen. (In de tijd van grote woning schaarste had Sikkens eigen huizen o.a. in Oegstgeest). Probleem was alleen dat ik wel getrouwd moest zijn, we trouwden daarom hals over kop binnen een paar maanden.

Dit is nog een aardige anekdote. De ouders van Lied waren zeer christelijk. Ze 'sprongen bijna tegen het plafond' toen we vertelden, dat we moesten gaan trouwen. Maar mijn schoonouders kwamen weer heelhuids 'op aarde terug' toen bleek, dat Lied niet in verwachting was, maar een huis kreeg!

Naast reizen en vrijwilligerswerk zijn lezen, o.a. wandelen, muziek, contact met vrienden in het land en niet te vergeten SANS en de VGAN, nu mijn bezigheden.

Met het huishouden heb ik me eigenlijk nooit beziggehouden. Nu ik voor mezelf moet zorgen, bestel ik, voor het grootste deel van de week, mijn maaltijden via **www.uitgekookt.nl**. Een aanrader.

Ik voel me nog steeds een bevoorrecht mens dat ik 40 jaar bij zo'n mooi bedrijf mocht werken met ook zoveel geweldige collega's.

VGAN Ledenvoordeel "achter de schermen"

mijninkoper

Via VGAN-Ledenvoordeel.nl worden diverse handige, leuke en interessante producten aangeboden. U vindt een selectie van tijdelijke aanbiedingen in het VGAN Magazine. Daarnaast kunnen onze leden via VGAN een energie-

contract afsluiten. De organisatie die dit faciliteert is onze partner MijInkoper. Wie zijn de mensen achter MijInkoper en wat drijft hun? We spreken met Stefan van der Boom, een van de oprichters van MijInkoper.

Wie is MijInkoper?

Wij zijn inkopers die onze klanten, zoals VGAN, ontzorgen met het inkopen van producten en diensten die we vervolgens via de VGAN-webwinkel www.vgan-ledenvoordeel.nl aanbieden. Een enthousiast team van inkoopspecialisten en een eigen klantenservice maken het team van MijInkoper compleet.

We werken naast VGAN ook voor andere senioren belangenorganisaties. We onderscheiden ons door senioren op alle fronten te helpen, bijvoorbeeld extra uitleg over het product, ondersteuning bij het online bestellen of bij het retourneren, maar we helpen ook als er bijvoorbeeld een product defect is en garantie van toepassing is.

Het voordeel dat we bieden is een combinatie van prijs, kwaliteit, maar ook garanties, voorwaarden en een goede service. Het is een dagelijkse uitdaging om voor elk product en of dienst hierin de juiste balans te vinden. Wij pretenderen niet, dat wij altijd de laagste prijs kunnen aanbieden. Maar als totaalpakket, inclusief garanties, voorwaarden en een goede service onderscheiden wij ons en zijn wij zeker concurrerend. Het is onze expertise en passie. Het zijn niet voor niets clichés:

"goedkoop is duurkoop"

"bij twijfel niet inhalen"

VGAN-Energie (stroom en gas)

We bieden naast producten ook de mogelijkheid om een energiecontract af te sluiten. We zijn ruim 10 jaar geleden

gestart met Energiebesteding, onderdeel van de MijInkoper Groep. We zijn destijds gestart om collectief in te kopen om daarmee een betere prijs en dienstverlening te krijgen. In samenwerking met senioren belangenorganisaties organiseerden we jaarlijks één of meerdere collectieve inkoopacties, "samen sta je sterker". Hiermee konden we leden helpen met het vergelijken van hun huidige energiecontract en bij interesse ontzorgen met het overstappen.

Op verzoek van voornamelijk leden van senioren belangenorganisaties, vaste deelnemers aan het energiecollectief, zijn we in 2015 als Energiebesteding gaan samenwerken met een vaste partner en energie vergunninghouder Servicehouse. Leden/deelnemers vonden het namelijk vervelend om telkens over te moeten stappen van energieleverancier, dit werd hiermee verleden tijd.

We bieden energiecontracten met alleen groene stroom, opgewekt in Nederland, en gas tegen een zo voordelig mogelijk tarief. De huidige energiemarkt is helaas flink in beweging en onzeker, daarmee ook de prijzen voor stroom en gas.

Gezamenlijk met onze partner zijn we in staat geweest om gedurende de energiecrisis onze goede positie te handhaven en onze klanten 'met raad en daad' bij te staan. De toezichthouder ACM (Autoriteit Consument & Markt) controleert alle energieleveranciers en daarmee ook onze partner nog intensiever op onder andere het naleven van de regelgeving en financiële positie. Dit vinden wij een goede zaak.

Op het moment van het schrijven van dit artikel zijn nog niet alle details bekend, maar er komt een prijsplafond en deze wordt uiteraard ook bij ons volgens de regelgeving toegepast. Onze klanten worden hiervan op de hoogte gehouden. Daarnaast ontvangen alle energiekanten die in november en december 2022 energie afnemen een eenmalige tegemoetkoming van 190 euro in november en 190 euro in december. Dit zal worden verrekend met het termijnbedrag in desbetreffende maand.

De verwachting is dat er in 2023, naast contracten met een variabel tarief ook weer contracten met vaste tarieven gaan komen. Dat vinden wij een goede ontwikkeling, dit geeft klanten rust, ze weten dan beter waar ze aan toe zijn gedurende de contractperiode. Uiteraard houden wij onze energiekanten en VGAN-leden op de hoogte over bovenstaande ontwikkelingen.

VGAN-ledenvoordeel nieuwsbrief

Wilt u zich gratis abonneren op de VGAN Ledenvoordeel nieuwsbrief, ga dan naar;

www.vgan-ledenvoordeel.nl/inschrijven-nieuwsbrief

Heeft u vragen over de aanbiedingen van VGAN-Ledenvoordeel, dan kunt u bellen met onze klantenservice of **085-486 33 67** of stuur een mail naar:

klantenservice@vgan-ledenvoordeel.nl

VGAN-Ledenvoordeel

Als VGAN-lid profiteert u van interessante aanbiedingen en voordelen die het leven makkelijker, veiliger, gezonder, goedkoper en leuker maken. Hieronder ziet u een selectie van enkele actuele aanbiedingen.

Luxe plaid 150 x 200 cm Gözze

van €59,95

voor €39,95
€6,95 verzendkosten!

Smartwatch met bluetooth en hartslagmeter Denver SWC-363

van €79,95

voor €49,95
€6,95 verzendkosten!

Mooie corduroy-look

Elektrische kachel Fakir HL 100

van €79,95

voor €42,94
€6,95 verzendkosten!

Ergonomisch knie- en beenkussen Restform

van €29,95

voor €15,95
€6,95 verzendkosten

Vrijstaand en compact design

Radio met DAB+, FM, Bluetooth, CD & USB Sangean DDR-47

van €449,00

voor €269,00
€6,95 verzendkosten!

Draadloze nat & droog stofzuiger Fakir Starky WDA700

van €299,95

voor €199,95
€6,95 verzendkosten!

Verbluffend geluid!

Met roterende borstelkop

MEER INFORMATIE & BESTELLEN

www.vgan-ledenvoordeel.nl

Heeft u vragen? Onze klantenservice helpt u graag!
Bel 085-486 33 67 of mail naar klantenservice@vgan-ledenvoordeel.nl

Schrijf u in voor de nieuwsbrief via www.vgan-ledenvoordeel.nl/nieuwsbrief

AkzoNobel

*In overleg met AkzoNobel Nederland zullen we u in ons magazine op de hoogte houden van interessante gebeurtenissen en ontwikkelingen van de business.
In dit magazine publiceren we er twee.*

"Dag van de ondernemer" en "COP27 - webinar"

AkzoNobel vierde samen met haar ondernemers de Dag van de Ondernemer 2022

Op de Dag van de Ondernemer 2022 zette AkzoNobel verschillende ondernemers door heel Nederland in het zonnetje.

Naast dat er vandaag op de locaties vele ondernemers worden verrast, gaan een aantal site managers, directors en onze country director Francis Bracke deze ochtend op pad om een aantal ondernemers extra te verrassen met een kort werkbezoek.

De dag begon al heel vroeg vanochtend, zie hier een kleine fotoreportage met al veel blijde ondernemers!

Van Dorp; met Regio directeur en Loek Noltén site manager Ammerzoden

WestEnd (in magazijn) Ceo+ Francis Bracke en Arne Saal

IntoTrend CEO + site manager Sassenheim: Herbert van der Donk en Arne Saal

(De Dag van de Ondernemer is een initiatief van MKB-Nederland en geeft AkzoNobel - dat met vele Nederlandse ondernemers van groot tot klein samenwerkt - dus alle reden om deze dag niet zomaar voorbij te laten gaan!)

COP27* in Sharm el- Sheik (Egypte) is van start - Hoe kunnen coatings een rol spelen bij het versnellen van de overgang naar schone energie?

(*Noot van de redactie: COP is een afkorting voor "Conference of the Parties" in het Engels of "Conferentie van de Partijen" in het Nederlands. Het zijn conferenties op een hoog niveau, georganiseerd door de Verenigde Naties, die staten, regionale organisaties en ngo's samenbrengen. Klimaat-COP. De bekendste COP's zijn die over het klimaat, die gewoonlijk elke twee jaar plaatsvinden en waarvan COP21 in Frankrijk in 2015 een belangrijke is, want die leidde tot de goedkeuring van het Akkoord van Parijs. Dat akkoord heeft specifieke doelstellingen vastgelegd om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen om zo de temperatuurstijging en de gevolgen van klimaatverminderingen te beperken. Het was de 21ste conferentie over dit onderwerp, vandaar de naam COP21.)

Tegelijkertijd met COP27 organiseren we een webinar onder leiding van Wijnand Bruinsma, Global Sustainability lead. Hij zal ons bijpraten over AkzoNobel's duurzaamheidsdoelstellingen en met Andreas Hoyer van MPY praten over onze betrokkenheid bij duurzame coatingoplossingen voor offshore windparken en met Andre van Linden samen met het bedrijf Emergo over hun samenwerking met ENVISION, een project dat energie oogst uit gebouwen. En dat tot de finalisten behoorden van de European Sustainability award.

Het webinar is af te luisteren op: www.youtube.com/watch?v=km3wPy4sssA

COP27 webinar Reached a diverse audience

200
attendees
out of 289 registered

80% AkzoNobel employees
20% external guests

External participants from:

Wijnand Bruinsma
Global Sustainability Lead

Andreas Hoyer
Global Head Sales Strategic Wind, Protective Coatings

Andre van Linden
Executive Director Coatings Technology

Global Editorial Meeting | November 17, 2022 19

Laat uw hersens kraken!

Als eindejaar-presentje bieden we u het bij dit Magazine ingesloten puzzelboekje van de Hersenstichting aan onder de veelzeggende titel "Hersenkrakers"

In het kader van vitaliteit vindt u hierin tevens informatie over:

1. 'Train en puzzel de hersenen fit'
2. 'Voeding voor gezonde hersenen'
3. 'Tips voor een goede nachtrust'
4. 'Bewegen is overal goed voor'
5. 'Tijd nemen om te ontspannen'

Volgens diverse experts zorgt puzzelen voor een fitter brein. Of u nu een legpuzzel, Sudoku maakt of een woordzoeker uitpluist. Puzzelen houdt niet alleen uw brein fit, het helpt ook uw geheugen te trainen.

Met het aanbieden van dit puzzelboekje steunen wij de Hersenstichting, die onderzoeken en innovaties financieren, voorlichting geven en het belang van onze hersenen overal op de agenda te zetten.

Hiermee streven zij er naar hersenaandoeningen te voorkomen, te behandelen en mensen met een hersenaandoening mee te laten doen in de maatschappij.

Wij vinden het een goed doel om te steunen en een mooie kans om anderen hierdoor te kunnen helpen!

Wij wensen u veel puzzelplezier!!

Hoe is het daar nu?

Door Gerard van Stein en Peter van der Knaap.

Bezoek aan AkzoNobel locatie Sassenheim, ofwel SIKKENS!

Interview met Mirjam van der Poel. Zij ondersteunt Site Director Herbert van der Donk met lokale facilitaire zaken.

Quote van Mirjam: "Ik heb een leuke variërende baan, zeg maar, 'van Sinterklaas tot Sikkens historie!'"

Een persoonlijk verhaal over veranderingen en ook kansen die zich daarbij voordoen.

Een warm ontvangst en dito welkom door Mirjam die al 33 jaar in Sassenheim werkt en als Management Assistant in het verleden ook voor beide interviewers opeenvolgend heeft gewerkt.

Een leuk weerzien dus en een wat onwennige situatie voor haar omdat het ditmaal nu duidelijk om haar verhaal gaat. Vol enthousiasme en zelfvertrouwen noemt Mirjam zichzelf de "Haarlemmer Olie" van de organisatie.

Want ook in "Sassem" zijn de organisatorische en operationele veranderingen niet van de lucht geweest. Veranderingen met de nodige impact voor veel medewerkers, de locatie en dus ook voor Mirjam.

In Sassenheim worden zowel waterverdunbare als oplosmiddelhoudende coatings geproduceerd voornamelijk voor autoreparatie doeleinden (Car Refinishes), onderhoud en nieuwbouw van jachten (Yacht), transportmiddelen (CV/CT) en vliegtuiglakken (Aerospace).

Recent hoorden we dit door iemand pakkend samengevat als: "We maken verf en coatings voor alles wat beweegt!". In de operatie (Productie, Distributie, Techniek, QC, etc.) zijn op dit moment alles bij elkaar zo'n 350 mensen op de

locatie actief. De fabriek draait hoofdzakelijk in tweeploegendienst.

Daarnaast is er ook een grote Research & Development groep gehuisvest op deze fraaie en steeds duurzamere locatie. Samen met Marketing en Sales ondersteunende activiteiten zijn er momenteel hier zo'n 1400 medewerkers in dienst en rond de 650 medewerkers dagelijks aanwezig op de site.

Dit was enige tijd geleden en voor de in gebruik name van het hoofdkantoor in Amsterdam ruim het dubbele.

Kortom, er is hier over de jaren heen het nodige gebeurd en dan hebben we het nog niet eens over de impact van Corona op de dagelijkse bedrijfsvoering.

Zo is bijvoorbeeld de toenmalige Technische Dienst nu een specialistische onderhouds- en engineering afdeling die selectief werkt voor de operatie. Daarnaast is het bedrijfsrestaurant uitbesteed aan een commerciële partij, net zoals de Beveiliging en Facilitaire Dienst.

De facilitaire activiteiten zijn ondergebracht bij de externe dienstverlener CBRE en dit omvat de zogenaamde "hard en soft" services, zeg maar alle onderhoud en techniek buiten de Operatie en de uitvoering van de Facility Desk (o.a. receptie taken), e.d.

Op het draaipunt van al deze activiteiten komt Mirjam in beeld als coördinator, verbinder, organisator en vooral communicator.

Met haar voelhorens en netwerk op de site bekleedt ze een belangrijke functie als bruggenbouwer in projecten, change management!

Zoals zij zelf zegt de "looks en Pride" zijn belangrijk voor het kleurrijke bedrijf. Met andere woorden, het moet er goed uitzien, uitstraling hebben en met trots de lange historie van het in 1792 opgerichte bedrijf Sikkens reflecteren.

Zo is Mirjam bijvoorbeeld al een tijd projectmatig bezig om de gevolgen van de sluiting van het Sikkens Experience Center (Het Schilders Museum) een positieve wending te

geven. Dit gebeurt door delen van de collectie en het interieur te verhuizen naar het lokale Meeting en Conference Center en met een moderne en stilistische twist te incorporeren in de vergaderzalen.

Bijvoorbeeld het interieur van de voormalige raadskamer/-bibliotheek is ondergebracht in een van de vergaderzalen die dus nu ook heel toepasselijk The Library is genaamd. Zo wordt er ook hard gewerkt om een deel van de historische Schilderswerkplaats en oude maalmolens een mooie plaats te geven in dit Conference Center. Een deel van de collectie uit het voormalige museum zal ook op andere plaatsen worden ingepast. Een mooi voorbeeld hoe je met creativiteit en beperkte middelen toch de oude glorie en trots kunt redden en in een eigentijds situatie kunt inpassen. Mirjam is, hoewel ze de sluiting van het Sikkens Museum betreurt, enthousiast en blij hoe ze hierdoor ook weer de kans krijgt om op een goede manier gebruik te maken van dit erfgoed.

Corona en de verschuiving van managementactiviteiten, o.a. naar het hoofdkantoor, heeft natuurlijk een vanzelfsprekend impact gehad op de facilitaire organisatie. Het goede nieuws is echter dat er in de afgelopen tijd weer is geïnvesteerd in de productie-omgeving.

Dit sterkt de productiemedewerkers in de gedachte dat Sassenheim en hun Sikkens "er nog steeds toe doet" en

meetelt als producent van kwalitatief hoogwaardige producten. Ook binnen het Distributie Centrum vinden veranderingen plaats.

Kortom, saai zal het nooit meer worden want we zijn continue in beweging.

Helaas moet er in tijden zoals nu weer flink op de "centjes" gelet worden wat weer de nodige creativiteit zal vragen om op de ingeslagen weg door te kunnen gaan.

Onze indruk is echter dat het aan de trotse medewerkers in Sassenheim niet zal liggen, die gaan er zeker voor.

Digitale nieuwsbrieven...

VGAN houdt u graag op de hoogte van allerlei nieuws en wetenswaardigheden via ons magazine.

Voor hetgeen er in de tussentijd (tussen 2 magazines in) gebeurt, sturen we regelmatig digitale nieuwsbrieven naar onze leden.

Zo kunnen we snel inspelen op actualiteiten en u op hoogte houden van alle relevante en belangrijke ontwikkelingen.

Om u hiermee van dienst te kunnen zijn, verzoeken wij u ons uw e-mailadres toe te sturen (*mochten wij dat nog niet hebben*).

Indien u niet in het bezit bent van bijv. een computer/ tablet of geen affiniteit heeft met de digitale wereld, kunt u ons ook het e-mailadres van een contactpersoon (bijv. een familielid, buurman/-vrouw of mantelzorger) doorgeven. Deze kan u dan alsnog informeren over de inhoud van de nieuwsbrief.

U kunt het e-mailadres van uw contactpersoon doorgeven via **ledenadministratie@vgan.nl** of **06-19728801**. Vermeld daarbij s.v.p. uw naam en adres.

Museum Hoeksche Waard

Dorpsstraat 13, 3274 BB Heinenoord

Museum Hoeksche Waard ligt onder de rook van Rotterdam. Om precies te zijn in Heinenoord, op het eiland Hoeksche Waard.

Twee panden

Het museum bestaat uit twee panden: 't Hof van Assendelft en de herenboerderij Oost-Leeuwenstein. 't Hof, aan het einde van de achttiende eeuw aangelegd door Sara Louisa du Faget van Assendelft, toont met stijlkamers hoe de rijken in de Hoeksche Waard leefden. U waant zich hier omstreeks 1800.

Sara was een Haagse dame die tijdens de warme zomermaanden de hofstad ontvluchtte. De reis met koets, trekschuit en veerpont was een hele onderneming.

In de herenboerderij tonen we hoe de boeren, arbeiders en middenstand hun geld verdienden. We vertellen het verhaal van de lokale geschiedenis aan de hand van zeven 'bewoners'. Hun levens zijn gebaseerd op bestaande figuren.

Suze Groeneweg is er een van. Zij was, geboren en getogen in Strijensas, de eerste vrouw in de Tweede Kamer. Wilt u meer weten over het museum en de activiteiten, dan verwijst ik u naar onze website www.museumhw.nl.

Koningin Juliana

In de herenboerderij organiseren we verschillende wisseltentoonstellingen.

Momenteel staat hier tot en met 26 februari 2023 de bijzondere expositie Juliana, Een eeuw in poppen.

Juliana legde als prinses en koningin een verzameling van ruim 600 poppen aan. Zij werden geschonken tijdens staatsbezoeken en de bekende defilés. De poppen zijn gekleed in Nederlandse en buitenlandse klederdrachten.

Een van deze poppen is heel bijzonder en verbonden met de voor-geschiedenis van het museum. De watersnoodramp van 1953 was de aanleiding die het historisch besef onder de bewoners van de Hoeksche Waard activeerde. Enthousiaste inwoners waren van mening dat er tijdens de watersnoodramp te veel verloren was gegaan van het cultureel erfgoed.

Zij vonden dat het overgebleven materiaal bewaard moesten blijven voor het nageslacht. In 1958 verzorgde docent Jan de Rooy op de zolder van de HBS in Oud-Beijerland een presentatie met oude voorwerpen uit de Hoeksche Waard.

Veel van deze voorwerpen zijn in de museumcollectie terecht gekomen. In deze tentoonstelling prijken een aantal poppen. Dit was een bruikleen uit de Koninklijke Verzamelingen.

Een van de poppen was gekleed in het Nederlandse uniform (battledress) van de Prinses Irene Brigade, omstreeks 1945. Laat nu die pop weer in het museum te zien zijn.

De 65 poppen uit de Koninklijke Verzamelingen vormen de basis van de tentoonstelling. De foto's en poppen illustreren belangrijke momenten uit het leven van Koningin Juliana.

Herdenkingsvoorwerpen, foto's en klederdracht uit de eigen museumcollectie laten zien dat er een duidelijke relatie was tussen Juliana, het eiland en het museum. Op belangrijke momenten, zoals de watersnoodramp in 1953 en de opening van de kiltunnel in 1977, was de vorstin in de Hoeksche Waard aanwezig.

We zijn uitermate trots dat HKH Prinses Margriet deze bijzondere tentoonstelling over het leven van haar moeder heeft geopend. Zij vertelde ons dat zij en haar zussen niet mochten spelen met deze poppen. Ook niet met de vier poppen uit Zeeland. En deze waren juist speciaal gemaakt voor de prinsesjes.

Een van die vier poppen is in de tentoonstelling te zien.

Dankzij de aanwezigheid van Prinses Margriet is de lokale en landelijke aandacht in de pers groot. Eindelijk hebben we

het museum en het eiland met deze expositie weer op de kaart gezet. Deze expositie is overigens de laatste kans om de fraaie en antieke poppen vanaf 1892 uit de Koninklijke Verzamelingen te bezichtigen. Wanneer de tentoonstelling sluit gaan zij terug naar het depot en zullen zij voorlopig niet meer worden getoond.

Bezoek
Wilt u met een kleine groep mensen komen en er een leuke middag van maken met bijvoorbeeld koffie, thee, wat lekkers erbij en een bijzondere rondleiding, dan kunt u hiervoor een afspraak maken via evenementen@museumhw.nl. Voor een persoonlijk museumbezoek hoeft u geen afspraak te maken.

De route is eenvoudig. Vanaf de A29 volgt u de afslag Oud-Beijerland. Vervolgens bij de stoplichten linksaf de N217 volgen naar Oud-Beijerland. Daarna de eerste afslag op de eerste rotonde richting Heinenoord inslaan. Het museum ligt aan de linkerzijde van de weg, direct na Sporthal Tienvoet. Parkeren kan op eigen terrein.

Tot ziens in Heinenoord!
D.J. List

GEZONDE VOEDING

Naarmate de leeftijd vordert, heeft ons lichaam andere behoeftes aan voeding dan vroeger. Er is een verhoogde behoefte aan vitaminen, mineralen en bepaalde voedingsstoffen.

- Deze haal je uit:
- Bruin of volkorenbrood, groente en fruit
 - Minimaal 1,5 liter vocht op een dag
 - Dagelijkse inname van melk en/of melkproducten
 - Echte boter, oftewel gras roomboter
 - Vlees, vis of peulvruchten

Opletten met het gebruik van zout!
Een teveel aan zout zorgt ervoor dat uw lichaam meer vocht vasthoudt. Daardoor ontstaat er meer druk op de bloedvaten en zal uw bloeddruk dus stijgen. Op den duur kan dit leiden tot hart- en vaatziekten.

- Beperk het gebruik van suiker en suikerrijke producten.
- Extra inname van vitaminen en mineralen. Denk aan vitamine D: dat zorgt ervoor dat uw botten sterk blijven.

Uw lichaam maakt vitamine D aan door zonlicht en de buitenlucht. Doordat wij gemiddeld minder vaak buiten zijn, maakt het lichaam minder vitamine D aan. En dit terwijl wij juist een grotere behoefte hebben aan vitamine D! Een suggestie (van de Gezondheidsraad) is om extra vitamine D in te nemen via supplementen. Daarnaast is vitamine D terug te vinden in voeding, bijvoorbeeld in vette vis, vlees en eieren.

	51-69 jaar man	51-69 jaar vrouw	>70 jaar man	>70 jaar vrouw
Groente	250 g/d	250 g/d	250 g/d	250 g/d
Fruit	200 g/d	200 g/d	200 g/d	200 g/d
Brood	6-7 sneet/d 210-245 g/d	3-4 sneet/d 105-140 g/d	4-6 sneet/d 140-210 g/d	3-4 sneet/d 105-140 g/d
Graanproducten en aardappelen*	4 porties/d 240 g/d	3-4 porties/d 180-240 g/d	4 porties/d 240 g/d	3 porties/d 180 g/d
Vis	1 keer per wk 100 g/wk	1 keer per wk 100 g/wk	1 keer per wk 100 g/wk	1 keer per wk 100 g/wk
Peulvruchten	2-3 opscheplepels/wk 135 g/wk	2-3 opscheplepels/wk 135 g/wk	2-3 opscheplepels/wk 135 g/wk	2-3 opscheplepels/wk 135 g/wk
Vlees**	Max 500 g/wk 100 g/keer	Max 500 g/wk 100 g/keer	Max 500 g/wk 100 g/keer	Max 500 g/wk 100 g/keer
Ei	2-3 eieren/wk 100-150 g/wk	2-3 eieren/wk 100-150 g/wk	2-3 eieren/wk 100-150 g/wk	2-3 eieren/wk 100-150 g/wk
Noten	25 g/d	15 g/d	15 g/d	15 g/d
Melk en melkproducten	3 porties/d 450 g/d	3-4 porties/d 450-600 g/d	4 porties/d 600 g/d	4 porties/d 600 g/d
Kaas	40 g/d	40 g/d	40 g/d	40 g/d
Smeer- en bereidingsvetten	65 g/d	40 g/d	55 g/d	35 g/d

De schijf van 5

Wie kent de schijf van 5 niet?

Daar kun je in terug zien wat je dagelijks nodig hebt aan voeding. En welke voedingsstoffen in welk product zitten.

De schijf van 5 is in 2016 aangepast.

- Daarin wordt aangegeven dat in plaats van 200 gram groente per dag, 250 gram wordt aanbevolen.
- Minder vlees te consumeren.
- Eén keer per week vette vis (haring, zalm, sardientjes, ansjovis of paling) te consumeren i.p.v. 2 keer per week vis.
- Elke dag een handje nootjes te nemen.
- Zo ook elke week een maaltijd waarin peulvruchten zijn verwerkt.
- En heel veel water te drinken (minimaal 1,5 liter per dag).

TIP: een schijfje limoen met koud water en een takje verse munt met warm water en u hebt steeds opnieuw een heerlijke bron van vocht. Vruchtensappen worden afgeraden, daar hier meer calorieën in zitten, dan in bijv. light frisdranken!

Wist u dat de bloedvaten bijvoorbeeld schoon blijven als u

regelmatig knoflook, olijfolie, vette vis, appels en tomaten eet? Ook kunt u groene thee drinken om dit proces te bevorderen.

Interessant hoe voeding deze gevolgen kan realiseren voor het lichaam. Het juiste eten voor senioren kan ook de spieren onderhouden. Goede voeding voor de spieren varieert van eieren en vlees tot magnesium, chocolade en bananen. Was u ervan op de hoogte dat bananen invloed hebben op de gesteldheid van uw spieren? En wilt u het afweersysteem optimaliseren? Denk dan aan het eten van broccoli, verschillende soorten zaden, noten, bessen en kokosolie.

Lekker, gezond en makkelijk eten. Dat klinkt erg aantrekkelijk en is de moeite waard.

In de komende VGAN-magazines schotelen we u recepten voor, die voor eenieder te maken zijn, deze behoeven geen keukenprins(es)vaardigheden. Hopelijk krijgt u inspiratie om aan de slag te gaan. Smakelijk eten!

Het is weer zover... het is koud buiten, het vriest... tijd om echte verse `snert` te maken.

Verantwoord gevuld en erg voedzaam. Een grote pan verse soep én deze is op dag 2 nog lekkerder! Ook erg makkelijk

ERWTENSOEP

als er mensen aanschuiven, want (bijna) eenieder lust het wel. En de soep is prima in te vriezen. Echt niet moeilijk, gewoon proberen.

Ingrediënten (4 personen)

1 knolselderij
3 prei in halve ringen
2 winterwortels (julienne)
1 grote ui (i.p.v. de ui en winterwortels kan ook een pak hutspotgroenten van 500 gr gebruikt worden, dit scheelt een hoop snijwerk en voldoet prima)

zwarte peper (uit de molen)
3 liter water
2 ambachtelijke rookworsten

Bereidingswijze

Neem een hele grote pan en vul die met het water. Voeg de bouillonblokjes toe en breng aan de kook. Doe de spliterwten in een vergiet en was ze. Als het water kookt voeg je ze toe met de peperkorrels. Laat nu langzaam 2 uur pruttelen en roer af en toe, totdat het een groene massa wordt. (Pureer nog harde spliterwten evt. door een zeef). Snij het vlees klein en voeg het toe. Dit kan meekoken totdat het zacht is en uit elkaar valt; geeft smaak af! Snij de groente; de knolselderij in blokjes, prei/ bleekselderij/ ui in halve ringen en wortels in kleine stukjes. Voeg nu de groente en de aardappel in stukjes (deze zorg dat het wat dikker wordt; zetmeel) toe. Laat zo nog 25 minuten door pruttelen. Maak de soep af met wat vers gesnipperde peterselie en selderij. Op smaak brengen met eventueel wat zout en peper.

1 stengel bleekselderij (halve ringen)
500 gr spliterwten
2 bosjes selderij
2 aardappels
handje verse peterselie
3 bouillonblokjes rund
2 bouillonblokjes groente
500 gr magere varkenslapjes
250 gr dunne speklapjes
5 peperkorrels
zeezout

Laat de rookworst in een aparte pan met water opwarmen tot + 80 graden (niet koken, want dan gaat hij stuk). Zo blijven de sappen in de worst bewaard! Snij de worst in dunne plakjes en voeg toe aan de soep.

Serveertip

Lekker met roggebrood en katenspek of stokbrood met kruidenboter.

Door André van Swieten

In een bijeenkomst voor verenigingen van gepensioneerden bij het Zilveren Kruis zijn drie thema's behandeld. Het betrof het thema Farmacie met name de inkoopstrategieën, het thema de "Zorgcoach", hoe ZK u kan helpen bij de zorgkeuze en het thema Wonen, over levensloopbestendige woningen, met name het wat en waarom.

Van de veel genoemde 1 miljoen woningen, die gebouwd moeten worden, zijn er tot 2040, 450.000 levensloopbestendige woningen nodig, verdeeld over de sectoren koop, middel dure huur en sociale huur.

De inventarisatie, uitgevoerd tot op provincie- c.q. stadsni-

Een levensloopbestendige woning is dan gewenst om de risico's voor ouderen bij fragiliteit en beperkte mobiliteit, eenzaamheid en dementie te verkleinen. Hiermee kan op praktische wijze de druk op zorg en mantelzorg verkleind worden.

Wat is nu een levensloopbestendige woning?

De criteria waar een levensloopbestendige woning aan moeten voldoen, worden goed weergegeven in het plaatje op de vorige pagina. Daar staan duidelijk de vier vereisten uitgelegd.

De fysieke omgeving, de behoefte aan zekerheid, de behoefte aan welbevinden en de sociale omgeving. Belangrijk is dat het "levensloopbestendig wonen" in potentie de druk op de mantelzorg en de zorg significant kunnen verminderen ten opzichte van een traditioneel huis en het verpleeghuis.

Het kan bewerkstelligen dat de zorg betaalbaar blijft met name door een verminderde behoefte maar ook door efficiëntere inzet van de zorg o.a. door het wonen in groepen. De verminderde behoefte aan zorg geldt voor alleenstaande ouderen (80%) maar ook voor ouderen met beperkte mobiliteit vanwege mankementen aan het bewegingsapparaat.

In de afgelopen eeuwen zijn er initiatieven geweest op dit gebied!

Voorbeelden hiervan zijn de (proveniers)hofjes gesticht door rijke mensen.

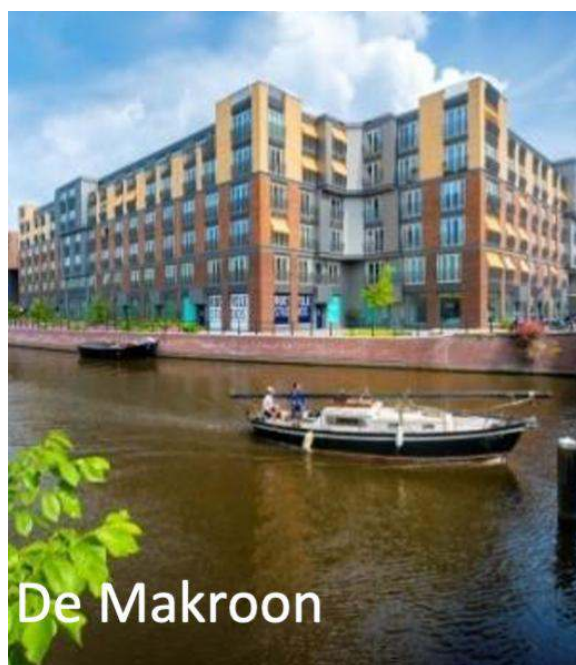
Bekend ook in het buitenland bijvoorbeeld Stiftung Liebenau, een gemeenschap waarin jongeren en ouderen samenleven.

Ook in de huidige tijd zijn er vele initiatieven op dit gebied. Eerder zijn in dit magazine ook de verschillende initiatieven genoemd zoals "Het Oude Huis" in Bodegraven, "Assendorp" in Zwolle en "de Angstel" in Breukelen. Dit zijn voorbeelden waarin ouderen zelfstandig maar ook gezamenlijk wonen soms ook met de inbreng van jongeren.

Het is opvallend dat ook Achmea, het moederbedrijf van Zilveren Kruis, actief is op het gebied van woningen voor ouderen. Via Syntrus Achmea, Real estate & finance ontwikkelt en realiseert Achmea onder meer projecten met levensbestendige woningen voor kwetsbare mensen. Institutionele beleggers als pensioenfondsen worden hierbij betrokken. Recente voorbeelden zijn de woongemeenschappen Makroon en Nieuwe Sint Jacob in Amsterdam.

De vele initiatieven en ontwikkelde woonvormen zijn hoopgevend voor de toekomst van ons senioren. De vraag blijft nog wel hoe en wanneer kan ik daar gebruik van maken? Welke wegen moet ik bewandelen om ervoor in aanmerking te komen? (wordt vervolgd)

Van de Notaris

Mr. Mart Meezen

De medische volmacht (in het levenstestament)

In een eerdere bijdrage heb ik al stil gestaan bij het opstellen van een levenstestament. In deze bijdrage ga ik in op een onderdeel van het levenstestament, namelijk de medische volmacht en medische wensen.

Levenstestament (kort algemeen)

Het levenstestament is een notariële volmacht waarin u iemand aanwijst die voor u mag handelen tijdens uw leven, bijvoorbeeld voor de situatie als u uw zaken niet zelf meer kunt behartigen zoals in geval van dementie, een hersenbloeding, een ongeval of ouderdom. In uw levenstestament geeft u zelf aan wie in dat geval uw belangen mag behartigen. U houdt dus zelf de regie in de situaties dat u niet meer goed te pas bent.

Het is nodig om een levenstestament op te stellen omdat zelfs uw partner (ook in een gehuwde situatie) of uw kind niet vanzelf altijd bevoegd is om u te vertegenwoordigen. Laat staan een neef of goede vriend waarvan u graag zou zien dat hij uw belangen zal behartigen als u dat zelf niet meer kunt. Als u geen levenstestament bij de notaris heeft gemaakt, zal op verzoek de rechter beslissen wie uw belangen zal behartigen door een bewindvoerder en/of mentor te benoemen.

Een levenstestament bestaat uit drie onderdelen: een zakelijke volmacht, een medische volmacht en medische wensen.

In een levenstestament wijst u een zakelijk gevolmachtigde aan. De zakelijk gevolmachtigde kan bijvoorbeeld uw bankzaken regelen, betalingen doen, belastingzaken regelen, verzekeringen beheren en zelfs uw woning verkopen.

Banken en andere instellingen accepteren een zakelijke volmacht alleen als die in een notariële akte is vastgelegd. Als een zakelijke volmacht in een notariële akte is vastgelegd weten zij – banken en andere instellingen – namelijk zeker dat het ook uw wens is.

Een zakelijke volmacht (in een notariële akte) is (dus) altijd nodig omdat de wet op dat gebied niets heeft geregeld. Zelfs uw partner (ook in een gehuwde situatie) of uw kind zijn niet bevoegd u op zakelijk gebied te vertegenwoordigen als u dat zelf niet meer kunt.

Daarnaast kunt u in een levenstestament een medische volmacht en medische wensen opnemen.

Mr. Mart Meezen

Medische volmacht

Er kan een moment komen dat er medische beslissingen moeten worden genomen maar dat u dat zelf niet meer kunt. De medisch gevolmachtigde is dan namens u de gesprekspartner van de arts (over bijvoorbeeld de behandeling) en heeft inzage in uw medische dossier. Ook kan de medisch gevolmachtigde zorg voor u aanvragen.

In tegenstelling tot de zakelijke volmacht is er in de wet wel een basisregeling opgenomen voor de medische volmacht. Uitgangspunt is dat de door u aangewezen medisch gevolmachtigde u mag vertegenwoordigen. Heeft u geen medisch gevolmachtigde aangewezen, dan worden uw medische belangen waargenomen door opvolgend een partner (waaronder een echtgeno(o)t(e)), een kind, een ouder en anders een broer of zus.

Zeker in het geval u een medisch gevolmachtigde wil aanwijzen anders dan de wettelijke regeling, doet u er goed aan schriftelijk een medisch gevolmachtigde te benoemen. Denkt u aan de situatie dat u één van uw kinderen tot medisch gevolmachtigde wil benoemen (bijvoorbeeld omdat dat kind hetzelfde denkt als u op medisch gebied of omdat u met een ander kind geen contact meer heeft) of omdat u maar één broer of zuster, een neef of nicht of een goede vriend tot medisch gevolmachtigde wil benoemen. Het aanwijzen van een medisch gevolmachtigde geeft direct duidelijkheid wat hierover uw wensen zijn.

U kunt een medische volmacht zelf regelen. Een medische volmacht hoeft u niet via de notaris te regelen en vast te leggen in een levenstestament.

Een medische volmacht wordt overigens vaak wel vastgelegd in een levenstestament. Als iemand bij de notaris een zakelijke volmacht opstelt kan daarin tevens een medische volmacht worden vastgelegd. Dat is wel zo praktisch en een kleine extra moeite.

Het is vervolgens zeer belangrijk om de medische volmacht (bij de huisarts) te laten toevoegen aan uw medische dossier. De huisarts moet namelijk wel weten dat u expliciet iemand heeft aangewezen als uw medisch gevolmachtigde.

Medische wensen

Naast een medische volmacht kunt u ook medische wensen vastleggen. Denkt u bijvoorbeeld aan of, en zo ja op welke manier, u zo lang mogelijk thuis wil worden verzorgd, een reanimatieverbod, een behandelverbod of wellicht zelf een euthanasieverzoek.

Uw medische wensen hoeft u niet via de notaris te regelen en vast te leggen in een levenstestament. Meestal worden medische wensen vastgelegd in overleg met en via de huisarts. Ook kunnen organisaties die gaan over levenseinde en de laatste levensfase – zoals de NVVE – u behulpzaam zijn bij het vastleggen van uw medische wensen.

Uw medische wensen kunnen overigens wel worden vastgelegd in een levenstestament of u kunt in uw levenstestament verwijzen naar eerder door u vastgelegde medische wensen.

Als het gaat om medische wensen moeten deze niet alleen bij de huisarts worden toegevoegd aan uw medische dossier, maar dient de huisarts ook op de hoogte zijn van uw medische wensen. Maakt u daarom een afspraak met

uw huisarts om uw (vastgelegde) medische wensen (nader) te bespreken. Is uw huisarts eenmaal op de hoogte van uw medische wensen, dan is het vervolgens van groot belang dat u met regelmaat aan uw huisarts bevestigt dat u nog steeds achter uw medische wensen staat, bijvoorbeeld steeds als u bij de huisarts bent voor uw jaarlijkse controle. Medische wensen die niet met regelmaat bij de huisarts worden bevestigd verliezen hun waarde en daarmee de kans dat ze (kunnen) worden uitgevoerd.

Ook dient u uw medisch gevolmachtigde op de hoogte brengen van uw medische wensen. De medisch gevolmachtigde kan dan op het moment dat het opportuun is uw medische wensen weer onder de aandacht brengen van uw (behandelende) artsen om er – zo mogelijk – voor te zorgen dat ze worden uitgevoerd.

Conclusie

Ik hoop dat ik u in deze bijdrage iets meer inzicht heb kunnen geven over de medische volmacht en medische wensen (al dan niet in het levenstestament).

Bij vragen kunt u gerust contact met mij opnemen. U kunt mij het beste bereiken op mijn kantoor telefonisch via **0575-584584** en per e-mail via **meezen@dwrnotarissen.nl**

Rest mij nog u fijne feestdagen en een mooi volgend jaar te wensen.

VGAN WERKT SAMEN MET ZILVEREN KRUIS AAN UW GEZONDHEID

In het vorige magazine hebben we u geïnformeerd dat de VGAN een nieuw contract voor een collectieve zorgverzekering met Zilveren Kruis heeft afgesloten. Dit contract zal 1 januari 2023 ingaan en heeft een looptijd van 3 jaren.

Over de inhoud van de verzekering kunt u meer informatie vinden op de VGAN website van Zilveren Kruis (www.collectief.zilverenkruis.nl/vgan/208100107). Of via de VGAN website, 'kopje Zorg, Wonen en Welzijn', onder 'Zilveren Kruis'.

DE BASIS VERZEKERING

Vanaf 2023 wordt geen collectieve korting op de basisverzekering meer gegeven (besluit vanuit de overheid). De korting van 5% op de basisverzekering vervalt dus. Als voorbeeld de maandpremie van **Basis Zeker** (meest gekozen): die stijgt van € 124,88 in 2022 naar € 138,95 in 2023. Van deze stijging van € 14,07 wordt € 6,57 veroorzaakt door het wegvallen van de collectieve korting.

Zilveren Kruis heeft drie basisverzekeringen. Het verschil in deze basisverzekeringen heeft te maken met de vrijheid in keuze van ziekenhuizen en zorgverleners. Zilveren Kruis heeft twee naturaverzekeringen (**Basis Budget** en **Basis Zeker**) en één restitutieverzekering (**Basis Exclusief**). Bij een naturaverzekering wordt alles geregeld en betaald als u naar de zorgverlener of het ziekenhuis gaat waarmee Zilveren Kruis **een contract** heeft. Gaat u naar een ziekenhuis of zorgverlener waarmee Zilveren Kruis **geen** contract heeft? Dan betaalt u een gedeelte van de behandeling zelf. Bij een restitutieverzekering krijgt u altijd een volledige vergoeding tot maximaal het wettelijke of marktconforme tarief.

>>Basis Budget: Naturapolis met de laagste premie van € 131,95 per maand*. U kunt terecht bij een **beperkt** aantal ziekenhuizen en bij bijna alle zorgverleners. Bij niet-gecontracteerde zorgverleners en ziekenhuizen krijgt u 75% vergoeding van het gemiddeld gecontracteerde tarief en de rest betaalt u zelf.

>>Basis Zeker: Naturapolis met een premie van € 138,95 per maand*. U kunt terecht bij **alle gecontracteerde** zie-

kenhuizen en bij bijna alle zorgverleners. Bij niet-gecontracteerde zorgverleners en ziekenhuizen krijgt u 75% vergoeding van het gemiddeld gecontracteerde tarief en de rest betaalt u zelf.

>>Basis Exclusief: Restitutiepolis met een premie van € 152,75 per maand*. Er is volledige keuzevrijheid uit alle ziekenhuizen en zorgverleners in Nederland en 100% vergoeding tot maximaal het wettelijke of marktconforme tarief.

**met standaard verplicht eigen risico van € 385*

Voor alle verzekeringen geldt: kijk uw polis altijd goed na en houd rekening met uw eigen risico en eventuele eigen bijdragen. Als u naar een zorgverlener gaat is het sowieso verstandig om eerst te kijken of uw zorgverlener een contract heeft met Zilveren Kruis. Dit kan via de website www.zk.nl/zorgzoeker.

Het verplicht eigen risico blijft € 385 per kalenderjaar

Krijgt u zorg uit de basisverzekering, dan betaalt u een deel van de zorgkosten zelf. Dit noemen we verplicht eigen risico. In 2023 blijft het verplicht eigen risico € 385. Kijk voor meer informatie over het eigen risico op www.zk.nl/eigenrisico.

Verwacht u het eigen risico op te maken? Dan kunt u eventueel het eigen risico gespreid betalen.

Duurdere boodschappen en hogere energieprijzen. Veel mensen hebben ermee te maken. Daarom biedt Zilveren Kruis verschillende betaalopties. Zoals het eigen risico be-

talen in 10 delen. Bekijk alle betaalopties op www.zk.nl/betalen om gespreid betalen van eigen risico aan te vragen.

Vrijwillig eigen risico

Bovenop het verplicht eigen risico kan iedereen kiezen voor een vrijwillig eigen risico. Hoe hoger het eigen risico, hoe lager uw premie. Bij een maximaal eigen risico van € 885 (€ 385 verplicht plus € 500 vrijwillig) krijgt u € 17,50 per maand korting op uw premie bij de Basis Zeker. Net als bij het verplicht eigen risico, betaalt u het vrijwillig eigen risico eerst zelf voordat u kosten vergoed krijgt uit de basisverzekering.

DE AANVULLENDE VERZEKERING (AV)

Voor de aanvullende verzekering mag, in tegenstelling tot

de basisverzekering, nog wel een collectieve korting gegeven worden. De stijging van de premies van de aanvullende verzekering bedraagt gemiddeld 2,4%. Onderstaand staan de kortingen die voor onze leden gelden. Bij het realiseren van deze kortingen heeft een rol gespeeld dat VGAN een goed gestructureerde vereniging is met actieve leden met goede contacten met zowel de leden als het Zilveren Kruis.

De kortingen voor 2023 zijn als volgt:

- >>15% korting op de aanvullende verzekeringen
- >>15% korting op tandartsverzekeringen
- >>25% korting op het Extra Vitaal pakket
- >>Tot 30% korting op zorgproducten en -diensten met Zilverkorting
- >>Extra aanvullende vergoedingen voor bijvoorbeeld fysiotherapie, slaapcursus en psychologische hulp
- >>U wordt altijd toegelaten voor de aanvullende verzekering, ongeacht uw leeftijd of ziektegeschiedenis.

Voor VGAN-Heden geldt de aanvullende verzekering van de Industrie. Deze AV is niet alleen ontwikkeld voor werknemers in de sector Industrie, maar ook voor medewerkers die werkzaam waren in de industrie en nu met pensioen zijn.

Deze aanvullende verzekering kent 35 extra vergoedingen die u ondersteunen om zo lang mogelijke fit en gezond te blijven. U kunt kiezen uit 1, 2, 3 of 4 sterren. Hoe meer sterren, hoe uitgebreider de vergoedingen. Hetzelfde geldt voor de aanvullende tandverzekeringen.

Lang zoeken naar hoeveel behandelingen u vergoed krijgt? Twijfelt u of over uw eigen risico? Of welke voorwaarden gelden? Ervaar het gemak met het handige vergoedingen-overzicht. Daarin vindt u alle vergoedingen en ziet u in 1 oogopslag welke kosten u vergoed krijgt. Bekijk het vergoedingenoverzicht op www.zk.nl/vergoedingen

HET EXTRA VITAAL PAKKET

Werkt u graag aan uw gezondheid, fitheid en leefstijl? Extra Vitaal is een uitgebreid pakket met vergoedingen die daarbij helpen. Het is een goede aanvulling op uw basis- en aanvullende verzekering. De premie in 2023 bedraagt € 5,21 per maand, dit is incl. een korting van € 25% voor VGAN-leden.

Vergoedingen Extra Vitaal

Inzicht in uw gezondheid

- >>Nieuw in 2023: Clear - Verbeter uw gezondheid en voeding met bloedsuikermeting en coach
- >>Optometrist
- >>Persoonlijke gezondheidscheck – &NIPED

Cursussen/training

- >>Nieuw in 2023: Fitchannel - Workouts en begeleiding die aansluiten op uw niveau
- >>Personal Training (introductiepakket)
- >>Geheugentraining door een thuiszorginstelling
- >>Online (zelfhulp)modules bij psychische klachten

Langer thuis wonen

- >>Veiligheidsgesprek langer thuis wonen bij gezondheidsrisico's
- >>Terminale zorg door vrijwilligers thuis
- >>Persoonlijke alarmeringsapparatuur op sociale indicatie
- >>Persoonlijke alarmeringsapparatuur voor tijdelijk gebruik
- >>Professionele opvolging persoonlijke alarmering

Hulpmiddelen

- >>ADL-hulpmiddelen (Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen)
- >>Orthopedische schoenen
- >>Hoortoestellen
- >>Griepvaccinatie tot 60 jaar
- >>Mantelzorgvervanging
- >>Mantelzorgmakelaar

Sluit Extra Vitaal af op zk.nl/extravitaal

Wilt u meer weten over de vergoedingen uit Extra Vitaal? Of wilt u Extra Vitaal afsluiten? Kijk dan op www.zk.nl/extravitaal

Wilt u uw zorgverzekering voor 2023 wijzigen?

Wilt u een basisverzekering via VGAN afsluiten of wilt u een wijziging aanbrengen in uw bestaande basisverzekering? Doe dit uiterlijk 31 december 2022.

Uw aanvullende verzekering(en) kunt u uiterlijk 31 januari 2023 wijzigen. Ook kunt u uiterlijk 31 januari 2023 het Extra Vitaal pakket aanvragen.

Meer informatie over de collectieve verzekering?

Bel 071-367 09 29.

Of bezoek de website

www.collectief.zilverenkruis.nl/vgan/208100107.

Het ZOUTMUSEUM in Delden.

Het Zoutmuseum is een museum in Delden gelegen in de gemeente Hof van Twente en beoogt alle mogelijke facetten van zout te belichten.

Gerhard Setz

Een zoutmuseum zou je zeggen? Maar bij zout gaat het toch alleen om de smaak van een eitje? Dat is een zeer beperkte gedachte want zout gaat bederf tegen!

Zout is er overigens niet alleen voor het eitje maar is ook een belangrijke grondstof voor de chemische industrie.

Zonder zout geen verf, plastic of zuiver drinkwater.

Het belang van zout wordt onderstreept doordat er wereldwijd wel 80 zoutmusea zijn. Het zoutmuseum in Delden geeft u inzicht en begrip voor het eeuwenlange belang van zout.

Een museum is doorgaans een verzameling van waardevolle producten en projecten die bewaard moeten blijven voor toekomstige generaties. Zout is een dergelijk cultureel erfgoed!

Vele duizenden jaren terug was zout al een geweldig belangrijk product. Het gebruik van zout gaf de mensheid een leven met veel minder gezondheidsproblemen en het werd gezien als een religieuze gave uit de aarde.

De Griekse dichter Homerus noemde zout een door de goden aan de mens gezonden stof. Voor veel joodse mensen is zout het symbool van het eeuwige verbond van God met Israël. De waarde van het zout werd vroeger gezien als geld, maar ook als macht, want zonder zout ben je een zwak mens. Napoleon trachtte Rusland te veroveren, maar door te weinig zout voor wondgenezing vielen vele soldaten uit en werd er verloren.

Ook de economische waarde is vaak hoog geweest en vele jaren bestond er zelfs belasting op zout. Voor de Romeinen was zout (Salarium) een onmisbaar onderdeel voor de opbouw van hun wereldrijk en tot in de verste uithoeken bouwden ze zoutwerken "salines" voor de productie ervan. Het Latijnse woord "sal" werd in het Frans "solde" en daar komt ons woord soldaat vandaan.

Romeinse gouden munt
(100 v Chr.)

Zout is tegenwoordig zo gewoon, zo gemakkelijk te verkrijgen en zo goedkoop dat we vergeten dat zout vanaf het begin van de beschaving een van de meest gewilde goederen was in de geschiedenis van de mensheid.

Dit wil het Zoutmuseum laten zien.

Nederland had geen zoutbron maar had wel zout nodig voor de haringvangst. Zout kwam uit landen als Frankrijk en Portugal.

Baaizout

Door de Spaanse boycot als gevolg van de Tachtigjarige Oorlog stopte die levering en moest het zout uit de Kaapverdische eilanden komen.

Nog Later was de zoutbron Venezuela, maar toen de Spanjaren ook in dat land de macht hadden werd het zout in Bonaire en Sint-Maarten geproduceerd.

De levenswaarde van zout maakte het nodig het product van ver te halen. In de jaren daarna kwam het zout als 'baaizout' uit het westen van Frankrijk en werd het op meerdere plekken in Zeeland behandeld zodat er een goede kwaliteit beschikbaar kwam.

Zowel voor vis als brood moet het zout aan bepaalde kwaliteitseisen zoals zuiverheid voldoen. Mijnzout, dit is zout uit ondergrondse zoutmijnen, moet daarom voor gebruik eerst gezuiverd worden.

Nadat de Zaanse zoutzieder Jacob (Ko) Vis in 1866 voor de zoutproductie een stoommachine gebruikte kwam daar in 1893 in het Kralingse Veer bij Rotterdam, daar ligt nu de Van Brienenoordbrug, de eerste verdampert bij.

Jacob Pieter Vis (1858-1924)
Oprichter en eerste directeur KNIZ

De grondstof voor deze verdampert was ruw steenzout uit Duitsland. Jacob Vis zocht echter een betere zoutbron. Toen de toevoer van het steenzout uit het buitenland gedurende de Eerste Wereldoorlog werd gestopt herinnerde Ko Vis het hieronder weergegeven verhaal over een boring in Delden.

Nadat in 1883 de 26-jarige Carel George Unico Willem, baron van Heeckeren Twickel, vanwege oesters uit bedorven water aan tyfus was overleden nam zijn broer en erfgenaam Rodolphe Frédéric het initiatief om het landgoed naar schoon drinkwater te zoeken.

Een Duitse firma boorde in 1887 maar liefst 562 meter diep, een record voor die tijd. Van allerlei aardlagen werden monsters genomen. Schoon water vonden ze niet, wel zout. Enkele van die monsters zijn nog steeds te zien in een houten kistje met twaalf vakjes, een pronkstuk van het Zoutmuseum te Delden.

Kistje met boormonsters uit 1887. Middenin ligt nog een beetje zout.

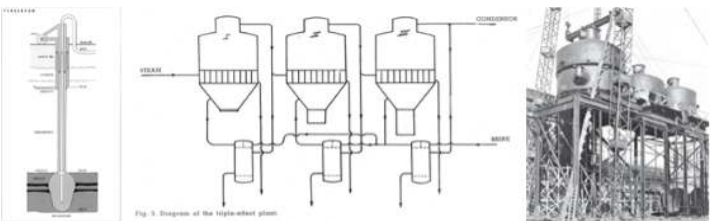
In 1918 werd het mogelijk voor het eerst in Twente het witte zout te winnen. Dat gebeurde niet in Delden maar in Boekelo bij de Koninklijke Nederlandse Zoutindustrie. De uit de bodem gewonnen zout-oplossing (pekel) werd met door kolenvuur verwarmde lucht verdampt zodat er zout overbleef.

Gedenksteen ter herinnering aan de boring in Delden. Geplaatste 4 juni 1987

De aanleg van het Twente-Rijnkanaal in de dertigerjaren bood de faciliteiten om de steeds toenemende productie van zout beter te kunnen vervoeren. Men vond een goede plek aan het kanaal in Hengelo.

De van de suikerindustrie in Canada overgenomen meer-effect-verdampers tezamen met het zuiveren van de pekkel brachten met gebruik van minder energie een geweldig zuiver zout. Dit product kwam daardoor in een door de chemie gedreven markt terecht. De consequentie was de indampinstallatie uit te breiden en er nog een extra fabriek bij te bouwen. Het zoutmuseum geeft een realistisch beeld van deze productiemethode.

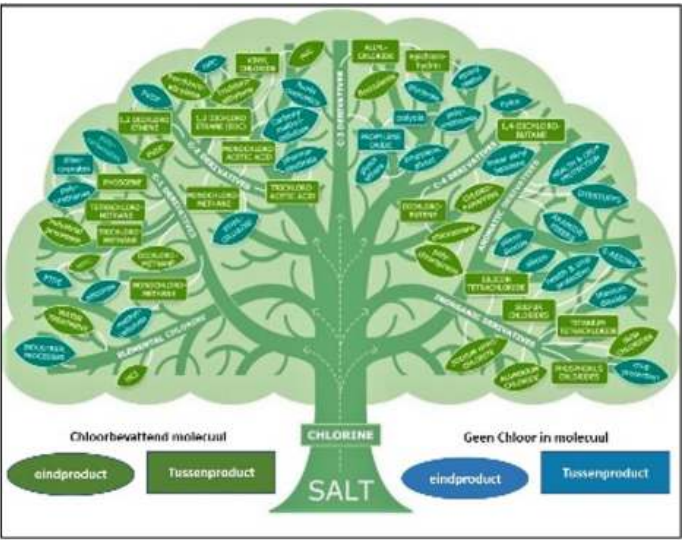
Pekelbron Het ontwerp van de drie effect indamper Indamper in aanbouw

Naast het gebruik van zout in de levensmiddelenindustrie kreeg zout steeds meer andere toepassingen zoals:

- Liksteen voor koeien
- Zout voor in de vaatwasser onder de merknaam Broxo
- Stroozout ter bestrijding van gladheid
- Pharma zout voor medische toepassingen

Binnen de chemische industrie werd eind negentiende eeuw ontdekt dat het mogelijk was het zout (NaCl) met behulp van elektrische stroom te spitsen in chloor, natronloog en waterstof. Deze producten hebben een grote toepassing gevonden in de moderne chemie. De toegevoegde chloor productenboom geeft een overzicht van de chloorbevattende producten en volproducten zonder chloor. Een voorbeeld daarvan is het toevoegen van het chloor aan azijnzuur, een proces dat door de zoutindustrie is ontwikkeld. Dat product heet monochloor azijnzuur. Die chloorverbinding maakt het mogelijk het azijnzuur te verbinden met uit hout gewonnen cellulose. Het product daarvan heet CMC (carboxy methyl cellulose).

De eigenschap van dat product is dat het grote hoeveelheden water kan adsorberen.

Het wordt o.a. gebruikt in toiletpapier, softijs, tandpasta.

Zo zijn er nog veel meer producten die ontstaan uit zout.

Enkele voorbeelden zijn: PVC, purschuim, plexiglas.

"Uw smartphone zou zonder dit product niet gemaakt kunnen worden."

Het zoutmuseum in het centrum van het Overijsselse Delden is gelegen nabij de plek waar in 1886 het zout ondergronds gevonden is. Het museum brengt niet alleen de zoutgeschiedenis in Nederland in beeld, maar informeert ook over lang

geleden tijden waarin zout ook van groot belang was. Ook komen de waarde en vooruitgang van via de chemie geproduceerde producten in dit museum ook aan de orde.

Veel aan zout gebonden objecten worden op een speelse en educatieve manier belicht. Kinderen zien op een aansprekende manier het belang van en de mogelijkheden die zout biedt.

Zeer de moeite waard is de vorm en kleur van een grote verzameling zoutvaatjes.

Thema's als 'zout en leven', 'zout en milieu', 'het ontstaan van zoutlagen' en 'de geschiedenis van het zoutvat' passeren de revue.

Neem dit museum niet met een korreltje zout en ontdek het zelf!

Het Zoutmuseum Delden is ook beschikbaar voor bijvoorbeeld een familiedag.

Voor meer informatie kunt u de website bezoeken:

www.zoutmuseum.nl

Bent u geïnteresseerd/nieuwsgierig geworden om het Zoutmuseum te bezoeken?

Een bezoek is mogelijk op 20 april 2023 van 10:30 – 12:30 uur; u wordt verwelkomd met een kopje koffie/thee, wordt rondgeleid door een ervaren gids en we sluiten af met een hapje en een drankje waarbij gezellig nagepraat kan worden.

Dit arrangement wordt u door VGAN aangeboden.

U kunt zich opgeven via **ledenadministratie@vgan.nl** of **06-19728801**.

Gelieve te vermelden: Naam, adres, (mobiele) telefoonnummer, aantal personen

Alleen met een schriftelijke bevestiging van VGAN kunt u aanspraak maken op dit arrangement.

ONTDEK JE PLEKJE!

In deze rubriek belichten we iedere keer een locatie binnen een streek, stad of dorp. Dit kan variëren van een leuk café/restaurant of een uniek winkeltje tot een bijzondere wandel-/fietsroute of een overnachting op een uitzonderlijke plek. Mocht u ook zo'n plek met ons willen delen? Laat het ons weten door een bericht te sturen via de website of via **ledenadministratie@vgan.nl**

We duiken deze keer het natuurgebied 'de Moerputten' in, één van de verborgen pareltjes in Noord-Brabant! Het natuurgebied is één van de weinig overgebleven laagveenmoerassen ten zuiden van de grote rivieren. De veengebieden spelen nog steeds een belangrijke rol om met name de natuurlijke waterstroom te herstellen.

Wandeling over o.a. de Moerputtenbrug

De 5 kilometer lange wandeling door de Moerputten is vooral bekend bij wandelaars en fotografieliefhebbers vanwege de 585 meter lange Moerputtenbrug, die loopt over de veenplas 'Lange Putten'. De opvallend brede 35 bakstenen pijlers waren eigenlijk gebouwd voor een tweede ijzeren brugdeel. Tot aan de sluiting in 1972 is de Moerputtenspoorbrug echter altijd enkelsporig gebleven. Eenmaal de brug over kun je de 5 kilometer lange route vervolgen of nog even doorlopen naar de slechts 33 meter lange Venkantbrug die sinds 2011 is teruggelegd. De Moerputtenbrug was ooit onderdeel van de Langstraat-spoorlijn. Ruim 130 jaar geleden reden treinen -tussen Den Bosch en Geertruidenberg (Lage Zwaluwe) over deze spoorlijn waarmee grondstoffen werden vervoerd voor de schoenenindustrie in Waalwijk. In de volksmond wordt de spoorverbinding daarom ook wel de 'halve zolenlijn' genoemd. De Moerputtenbrug is geweldig maar minstens zo geweldig en misschien nog wel meer bijzonder voor natuurliefhebbers is het 'halve zolenpad'. Als je eenmaal de dijk aan het einde van de brug bent afgelopen en een wandeling hebt gemaakt door de kale velden kom je vanzelf bij het veengebied. Via wat bruggetjes sta je plotseling in de wildernis van de Moerputten. Het 2 kilometer lange vlonderpad door het laagveenmoeras is echt een geweldige beleving.

Hartje winter met de sneeuw maakt het zeker zo bijzonder. Het bevroren moeras met de laaghangende zon is echt een geweldige beleving. Eenmaal hier geweest wil je natuurlijk ook weten hoe dit pad er in de zomer uitziet.

Het natuurgebied de Moerputten is om meerdere redenen een prachtige en fotogenieke locatie om deze eens te bezoeken. Kies de lange 5 kilometer route, want die is echt het mooiste. Het gebied is goed te bereiken al zijn parkeermogelijkheden zeer beperkt (kleine parkeerplaats). Het gebied ligt op ruim een half uur lopen vanaf het Centraal Station.

Kies voor navigatie:
Deuteresstraat 2 - 5223 GV 's-Hertogenbosch

oplossing sudoku

7	2	4	5	9	3	6	1	8
5	8	9	4	1	6	2	7	3
3	1	6	2	7	8	9	4	5
4	9	5	3	2	1	8	6	7
6	7	2	9	8	4	5	3	1
1	3	8	7	6	5	4	9	2
9	4	7	8	3	2	1	5	6
2	6	3	1	5	9	7	8	4
8	5	1	6	4	7	3	2	9

Uitnodiging Algemene Vergadering 19 april 2023

Het bestuur van de Vereniging van Gepensioneerden van AkzoNobel (VGAN) nodigt u hierbij uit voor haar negentiende Algemene Vergadering. Deze Algemene Vergadering zal worden gehouden bij:

AkzoNobel
Christian Neefestraat 2
1077 WW Amsterdam
Aanvang inloop met koffie en thee 13:00 uur.
Aanvang vergadering 13:30 uur.

Vanwege beperkte parkeermogelijkheden adviseren we u om met het openbaar vervoer te komen.

Agenda 19de Algemene Vergadering op 19 april 2023

1. Opening en welkom door de voorzitter
2. Agenda aanpassingen
3. Ingekomen stukken en mededelingen van de secretaris
4. Notulen 18de Algemene Vergadering dd 20 april 2022 (Stemming 1)
5. Verslag over 2022 van de voorzitter
6. Financieel overzicht 2022 en verslag van de penningmeester
7. Verslag van de kascommissie en verzoek om decharge. (Stemming 2)
8. Begroting 2023 door de penningmeester. (Stemming 3)
9. Benoeming kascommissie 2023. (Stemming 4)
10. Bestuurssamenstelling.
Aftredend na 2 termijnen en dus niet meer herkiesbaar zijn Bas van den Engel en Yolanda Bakkum.
Ad Stoop heeft aangegeven na 1 termijn te stoppen vanwege andere bezigheden.
Voorstel is om Peter van der Knaap en Riet Welsink te benoemen als nieuwe bestuursleden. (stemming 5 en 6)
Nieuwe kandidaten voor het bestuur worden uitgenodigd zich te melden.
11. Presentatie APF over het nieuwe pensioenstelsel door de Hr. Han Jalink
12. Presentatie AkzoNobel Innovaties door mevr. Francis Bracke
13. Presentatie over collectieve zidektekostenverzekering bij Zilveren Kruis door de heer Bert ten Arve
14. Rondvraag
15. Sluiting van de vergadering

Na afloop van de vergadering is er volop gelegenheid om met een hapje en een drankje oude bekenden te spreken

Machtiging

Ondergetekende, lid van Vereniging van Gepensioneerden van AkzoNobel (VGAN)
(naam en adres)

Machtigt hierbij
(naam en adres)

Eveneens lid van VGAN hem/haar te vertegenwoordigen in de Algemene Vergadering van VGAN, te houden op 19 april 2023 te Amsterdam en in zijn/haar naam te stemmen over door de vergadering te nemen besluiten, van welke aard dan ook.

Datum en handtekening

Graag opsturen naar Bestuur VGAN, Postbus 1, 3645 ZJ Vinkeveen of per e-mail naar bestuur@vgan.nl

Opgavestroom voor aanwezigheid Algemene Vergadering van VGAN

Hierbij bevestig ik mijn komst naar de Algemene Vergadering van VGAN op 19 april 2023 te Amsterdam
Naam en adres

Graag opsturen naar Bestuur VGAN, Postbus 1, 3645 ZJ Vinkeveen of per e-mail naar bestuur@vgan.nl

Wintergedicht

WINTERDORP

Het is een dorp
Niet ver van hier
Een boerendorp
Aan een rivier
Het is niet groot
En vrij obscuur
Maar 't heeft een naam
En een bestuur

Er is een school
Een harmonie
Een bankfiliaal
Een kerk of drie
Een communist
Een zonderling
En zelfs een zang-
vereniging

Nu is 't er stil
't Is wintertijd
Er heerst de griep
En knorrigheid
De dag is kort
De hemel grijs
En pas maar op
Je vat nog kou

Drs. P.
Nijgh & Van Dittmar 1999.

Wij wensen u fijne feestdagen en een voorspoedig 2023!!